

MT III 1348

ГОДИНА VI БРОЈ 18
YU ISSN 0353-2992

ВЕСТИ ИЗ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

- Новости из библиотекарства -

Нови Сад, април 1992.

Публикација излази тромесечно

Главни уредник
МИРО ВУКСАНОВИЋ

Припремају
КСЕНИЈА СВЕТЛИЧИЋ
ВЕСНА СТЕПАНОВИЋ

ИЗБОР ТЕКСТОВА СА 57. ГЕНЕРАЛНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ IFLA-e

У Москви је, у августу 1991. године, одржана 57. Генерална конференција IFLA-e, међународне библиотечке организације. У овом броју Вести из Библиотеке Матице српске дајемо избор текстова са Конференције како би се стекао утисак о темама које су међу учесницима биле заступљене.

Преводи:

ИЗРАДА МЕЂУНАРОДНИХ СТАНДАРДА:

Истраживање односа ISO/IFLA

Patricia R. Harris

Развој и примена информационих стандарда на међународном нивоу може имати драстичан утицај на квалитет информационих услуга. Формални поступак развоја стандарда се води преко Међународне Организације за стандардизацију (ISO) и њена 172 техничка комитета. IFLA, као придружена организација Техничког комитета ISO-а 46 (Информације и документација) може бити утицајна и моћна сила у процесу стварања стандарда.

Технички стандарди су оруђе на које се ми сви свакодневно ослањамо. У ствари, стандарди су у толикој мери део наше рутине да смо склони да их сматрамо за нешто што се само по себи подразумева. Постојање стандарда нам омогућава да купимо филм за свој фото-апарат а да не бринемо о величини, да купимо нов пар ципела радије него што ћемо их поручити по мери. Захваљујући стандардима смо у могућности да возимо кола без обзира на то где су ова произведена, са знатним степеном поверења и поузданости.

Стандарди чине живот лакшим и с далеко мање фрустрација.

Важност и вредност стандарда је највише цењена у 19. веку, с доласком индустријске револуције и применом технологије на производњу. Употреба стандардизованих делова је била апсолутно одлучујућа за масовну производњу робе која се тражи.

Данас, с применом технологије на информационе услуге ми доживљавамо сличну врсту револуције. С обзиром да је количина информација које настају у сталном порасту, ниједна институција не може да приушти себи да прикупи и чува све информације које постоје, што значи да је неопходно да системи за расподелу и пренос информација морају наћи своје место. Стандарди су једно од оруђа која нам могу помоћи да ефикасно ширимо информације тако да наши корисници могу бити боље услужени.

Како се стандарди развијају? Које су организације одговорне за овај посао? И, најважније, како можете као информациони стручњак са непосредним познавањем замршеног и сложеног описивања и приступања информацији, допринети својим знањем овом процесу? Ово су нека од питања на које ћу одговорити.

Међународна организација за стандардизацију

На међународном нивоу, главна организација одговорна за развој и координацију међународних техничких стандарда је Међународна организација за стандардизацију (ISO). Са централом у Женеви, у Швајцарској, ISO је основало 1946. године двадесет и пет националних асоцијација за стандардизацију да би се наставио рад Међународне федерације националних асоцијација за стандардизацију која је претходно организована 1926. године. ISO је невладина организација. Међутим, више од 70% чланица - званичних тела за стандарде у 89 земаља - владини су органи.

Рад ISO-а обухвата заиста све области технологије. ISO подржава 172 засебна техничка комитета (TC) који су до данас сачинили преко 8000 међународних стандарда. ISO стандарди обухватају различите области, укључујући и тако разнолике као што су: минерална ђубрива за пољопривредну производњу, ергономија, да би пословна средина била продуктивнија и здравија, безбедност играчака, соларна енергија, лифтови и покретна степеништа, врата и прозори, нуклеарна енергија, фотографија и банкарство.

Активности у изради стандарда су биле у драматичном порасту, широм света, 1980-тих година. У десетогодишњем периоду, од 1980. до 1990, укупан број објављених ISO стандарда се скоро удвостручио. Изгледа да ће се ово наставити. ISO извештава да има преко 45000 стандарда у коначној фази израде који ће се вероватно завршити пре 1995. године.

У нашој области интересовања најважнији је Технички комитет 46, који ради на информацијама и документацији.

Данас је двадесет и пет земаља међу активним, сталним учесницима Техничког комитета 46, а тридесет и три земље учествују као чланице-посматрачи. Уз то, четрдесет и три организације имају активан придружени однос са TC 46. IFLA је једна од најактивнијих придружених организација TC 46.

Сви чланови ISO и њеног Техничког комитета су национална тела, а не појединци. Особе које учествују у Комитету представљају неку националну организацију за стандардизацију. У већини случајева, то тело припада владиној организацији за стандарде, а ова је одговорна за координацију и учешће тог тела. У неким случајевима, као што је у САД, представник није владина него нека независна организација. У случају Сједињених Америчких Држава, то је Амерички институт за националне стандарде.

Радна област Техничког комитета 46 је:

Стандардизација поступака у библиотекама, документационим и информационим центрима, службама за индексирање и апстракте, архивима, у информатологији и издавачкој делатности.

Комитетом управља секретаријат који заседа на немачком Институту за норме (DIN) у Берлину, Немачка. С обзиром на овако широко поље рада, Технички комитет ради у шест поткомитета и једној независној радној групи (WG1). (Видети табелу 2) Радна група ствара ISO стандард за шифре земаља (ISO 3166). Интереси шест поткомитета су свеобухватни и одражавају многе аспекте стандардизације који су данас од важности за информационе стручњаке:

- Поткомитет 2, Стандардизација метода конверзије система за писање који се користе на било којем језику у неки други систем (транслитерација).
- Поткомитет 3, Стандардизација термина и дефиниција у оквиру ISO TC 46; углавном одговара за терминологију коришћену у стандардима овог Комитета.
- Поткомитет 4, Примена компјутера у информацијама и документацији, укључујући овде и стандарде за комуникационе формате, именике података, списе и публикације о електроници, вођење база података за информације и документацију, сетове симбола и шифре за употребу компјутера. Поткомитет 4 израђује стандарде за примену модела OSI за размену библиографских информација.
- Поткомитет 8, Статистика: Стандардизација праксе у вези са статистичком библиотечког фонда и издавачком статистиком, укључујући библиотечку статистику и статистику о производњи и издавању књига.
- Поткомитет 9, Презентација, идентификација и опис докумената: обухвата стандарде за насловне стране, леђа књиге, ознаке на микроформама, листе података, библиографске референце и формате цитата, правила "фајлирања", извештаје о фондовима; нумеричке системе као ISSN и ISBN; предметну анализу укључујући индексирање и израду апстрактата и принципе израде тезауруса.
- Поткомитет 10, Физичко чување докумената: стандарди који се односе на чување и конзервацију докумената који се користе у библиотекама и архивама и документационим центрима.

Технички комитет 46 је одговоран за преко тридесет објављених међународних стандарда и преко четрдесет нових међународних стандарда на различитим ступњевима израде.

Израда ISO стандарда

Процес израде стандарда у ISO се објашњава у детаље у Упутствима ISO-а (Део 1. Поступци за технички рад). Бит процеса је консензус. Консензус није потпуна једногласност. Заправо, консензус захтева постизање битне сагласности са препорукама сачињеним у стандарду. У развоју међународних стандарда циљ је свеобухватни консензус. То није лак циљ с обзиром да сваки учесник уноси целовито становиште о информативним услугама и целовиту историју расподеле информација у тај процес израде стандарда. До раних 1970-тих ISO је захтевао да се постигне једногласни пристанак да би се одобрио међународни стандард. То је био узрок што није био објављен ниједан међународни стандард у току првих двадесет и пет година постојања ISO. Од тада се ово правило изменило. Данас, ISO захтева да двотрећинска већина сталних чланова-учесника Техничког комитета подржи нацрт стандарда да би се он одобрио и да би се дао у штампу.

Процес израде стандарда се нормално одвија у пет фаза:

Фаза предлога: објављивање новог радног предлога (NP). Припремна фаза: објављивање радног нацрта (WD). Фаза комитета: објављи-

вађе нацрта Комитета (CD). Фаза одобравања: објављивање нацрта Међународног стандарда (DIS). Фаза публиковања: штампање међународног стандарда.

Рад на стандарду почиње када се предлог новог радног предмета (NP) достави органима чланица ради избора. Нове радне предлоге обично достављају органи чланица или организације које имају односе с Техничким комитетом 46, као што су IFLA, FID или UNESCO. Често ће се нови предлог заснивати на националном стандарду, или на прелиминарном раду који је довршен на националном или регионалном нивоу, или унутар неке сродне, здружене организације. Када се предмет изгласава, органи чланице (1) одобравају оквир новог пројекта и (2) означавају да ли су вољни да учествују у изради стандарда. Према ISO правилима најмање пет чланица се мора сложити да ће учествовати у раду на пројекту за нови пројекат који ће се додати програму рада. Ово правило обезбеђује да ће на неком међународном стандарду учествовати више чланова и да ће добити широку подршку.

Ако је изгласавање новог радног предмета успешно, основаће се радна група (WG) да да нацрт предложеног стандарда. Циљ радне групе је да доведе експерте из органа чланица. Учесници у радној групи не представљају своје националне органе. Уместо тога они су позвани да допринесу својим искуством, тј. стручношћу, као стручњаци-појединци, без обзира на њихове националне амбиције и перспективе. Радна група ће се срести највише једном годишње, а највећи део свог посла ће се обавити преписком. Обично прођу две године пре него што изађе први нацрт радне групе. Овај први нацрт ће се разделити ради расправе унутар радне групе, ако одговара члановима матичног поткомитета. Документ циркулише ради расправе, не ради изгласавања и сматраће се као радни нацрт, тако да не буде забуне око прелиминарног статуса документа.

Када је радна група задовољна техничким вредностима предложеног стандарда, то се званично региструје као нацрт Комитета (CD) у седишту ISO у Женеви. Број којим се документ означи стално остаје на том документу. На пример, нацрт који је нумерисан бројем 10160 свакако ће постати Међународни стандард 10160.

Као нацрт комитета предложени стандард циркулише ради свог првог изгласавања за четворомесечни период. Од чланова поткомитета се захтева да прегледају документ подробно и процене да ли је стандард спреман за прелазак на следећу фазу, "Нацрт Међународног стандарда". У Техничком комитету 46 је обичај да се састанак одржи убрзо по изгласавању нацрта, да би се прегледале примедбе које су достављене. Као резултат овог прегледа нацрта, у многим случајевима ће предлог бити дат да кружи ради другог изгласавања на нивоу нацрта.

Када се утврди да постоји консензус о нацрту комитета, документ се региструје као нацрт Међународног стандарда (DIS). У овој фази документ се дистрибуира свим сталним члановима Техничког комитета и члановима-посматрачима и придруженим организацијама. Период изгласавања траје шест месеци. Ово је последње изгласавање унутар Техничког комитета и последња шанса за органе чланица да допринесу изради предложеног стандарда. Ово је такође последња фаза пре него што се документ појави као Међународни стандард. Ако постоје неке озбиљне недоследности или проблеми са предлогом, одлучено је да се они разреше у овој фази.

Кад се разреше све примедбе достављене у току изгласавања нацрта, стандард се одобрава, коначни текст се припреми и ISO објављује стандард. Објављени стандард се шаље свим органима чланова ISO и у продаји у свим пословницама националних институција за стандардизацију.

Овај кратак преглед израде међународних стандарда описује идеалну ситуацију. Ретко процес тече глатко и очекивано. Иза сваког довршеног стандарда су године састанака, десетак па и више нацрта и серија компромиса и преговора који надмашују и дипломатску вештину. Обично треба бар седам година да се међународни стандард изради, одбри и објави. Ова инвестиција у времену у развојној фази је неопходан део процеса. Да би један међународни стандард био користан, сви потенцијални извршитељи морају бити вољни да подрже документ, а ова врста изграђивања консензуса захтева време.

Рад на новом стандарду је само један део процеса израде стандарда. Према ISO прописима један ISO стандард се мора прегледати барем једном сваких пет година након његовог последњег издавања да се утврди да ли би га требало ревидирати, повући или потврдити. На овај начин ISO стандарди се одржавају савременим и не дозвољава се да постану неупотребљиви.

Однос између организација IFLA и ISO

IFLA учествује у раду као придружени члан Техничког комитета и Поткомитета 4 на примени компјутера у области информација и документације, Поткомитета 3 на терминологији и Поткомитета 10 на физичком чувању докумената. Као придружени члан, IFLA прима све записнике са састанака и сва релевантна документа. IFLA је позвана да коментарише све папире који се дистрибуирају и све тачке које се изгласају. Уз то, представник IFLA-е је позван да извештава на сваком састанку ТС-а и његових поткомитета.

Као придружени члан, IFLA има право да предлаже нове радне тачке. Ово је велика одговорност и, у ствари, пружа IFLA-и директан начин да предложи или препоручи унапређења која су израђена у IFLA-и као могући међународни стандарди. Ово се десило више пута: стандард за међународну евиденцију часописа, израђен у ТС 46 / Поткомитету 9, у великој мери се заснива на претходно обављеном раду у IFLA-и; и недавно прихваћена нова радна тачка за међународни стандард за мере перформанси је заснована на раду довршеном у IFLA-и.

Предлози који дођу у ТС 46 од IFLA-е имају специјалан статус. Као документ IFLA-е неке мере консензуса су већ постигнуте у вези са предлогом. Са договором већ постигнутим о кључним елементима предложеног стандарда развојни циклус може бити скраћен, а стандард лакше и спремније примењен.

Остали ISO технички комитети

Технички комитет 46 је ограничен својим обимом на оне области које се тичу и у директној су вези са документацијом и библиографским услугама и поступцима. Постоје други технички комитети унутар ISO-а који развијају стандарде о библиографским услугама. ТС 46 се удружује са овим техничким комитетима, тако се избегава преклапање.

Када је то примерено, технички комитети раде заједнички да би израдили стандарде од заједничког интереса. Главни технички комитети који су од интереса за Комитет 46 јесу:

- JTC 1, "Удружен Технички комитет 1": комитет за стандарде који је под заједничким спонзорством ISO-а и Међународне електротехничке комисије (IEC) који се бави међународним стандардима за обраду информација, укључујући сетове симбола, електронско издаваштво, примену референцијских модела OSI, итд.
- TC 171, микрографске и оптичке меморије за преснимавање докумената и слика, чување и употреба.
- TC 37, терминологија (принципи и употреба). Међународни стандард за језичке кодове је сада у развоју од стране удружене радне групе TC 37 и TC 46.
- TC 130, технологија графике.
- TC 154, документа и елементи података у администрацији, комерцијали и индустрији.
- TC 6, папир, даска и пулпе. TC 6 ради тесно са TC 46 поткомитетом 10 на развијању првог међународног стандарда за трајност папира.

Учешће у изради међународних стандарда

Процес међународне стандардизације зависи од подршке и учешћа хиљада појединаца. ISO процењује да преко 40000 лица учествује у својству националних делегата на састанцима о стандардима, а да више од 500.000 људи раде као национални стручњаци и да прегледају предложене стандарде и доприносе својом стручношћу. Постоје два канала која су тренутно расположива: преко IFLA-е и преко организација за националне стандарде.

Извори за даље информације

ISO је издао две публикације које су веома корисни извори о изради стандарда. "Стандардизација и документација - увод за документалисте и библиотекарe" (Женева: ISO, 1983), обезбеђује историјски ток и основу процеса израде стандарда и пружа примере различитих националних приступа стандардизацији.

"ISO Приручник о стандардима 1: Документација и информација", објављен у свом трећем издању 1988. године, обједињује у једној публикацији и износи комплетан текст свих примарних техничких стандарда које је израдио Технички комитет 46, као орган стандарда издатих од стране TC 171, TC 37, TC 154 и TC 68 (Банкарство).

Закључак

Процес развоја стандарда је отворен систем који зависи у великој мери од подршке и укључености стручних и пословних заједница које пружају своју помоћ. Као професионалци за информације, треба

максимално да улажемо напоре на праћењу, изради и примени стандарда. Како се број података широм света стално шири, не можемо више да дозволимо себи да се ослабамо на нестандартне, некомпатибилне системе ако желимо да делимо информације у локалним границама или светским размерама.

ОТВОРЕНИ ФОРУМ ОДЕЉЕЊА ФОНДОВА И УСЛУГА

Ulrich Montag

У складу са низом тема овог извештаја, прво ће бити обрађене наше делатности на пољу међународне размене.

Подгрупа за размену, коју је водила Ulla Hojsgaard (Данска), наставила је преглед међународне размене незваничних публикација. На прошлогодишњој конференцији у Штокхолму, Ulla Hojsgaard је известила о напредовању овог првог пројекта Секције, који је финансирао Стручни одбор IFLA-е. Ове године пројекат ће бити окончан на семинару "Међународна размена незваничних публикација" који ће се одржати у Москви у четвртак, 22. августа.

Осим тога, питања размене остаће међу најважнијим темама Секције. Зоја П. Сорокина (СССР) и Вилма Алберани (Италија) довршиће четврто издање међународне библиографије Међународна размена публикација 1981-1990 (International Exchange of Publications 1981-1990). Следећи стару традицију Секције и ово издање објавиће Леџинова библиотека. Наслови из 1988. и 1989. године објављени су у јесењим издањима Секцијиног часописа "Newsletter", за 1988. и 1989. годину. Следећа, подједнако битна тема Секције је одређивање цена библиотечког материјала. Rolf Griebel и Ulrich Montag (обојица из Немачке) баве се овим проблемом од 1987. године. Семинарски рад "Различито формирање цена на међународном тржишту књига" (Differential Pricing in the International Book Market) који је Ulrich Montag прочитао на конференцији у Сиднеју 1988. године, увео је ову тему у IFLA-у (видети "IFLA Journal" број 15 (1989) 2, стр. 37-43). Ово је пропраћено прегледом Rolfa Griebela који приказује мишљења о политици већине најважнијих светских библиотека. Примарни резултати овог другог пројекта Секције, које треба да финансира Стручни Одбор IFLA-е, дати су у семинарском раду Rolfa Griebela и Ulricha Montaga на париској Конференцији 1989. године. На штокхолмској Конференцији 1990. године целодневни семинар "Да ли ће ланац пући?" је организовао Ulrich Montag, заједно са Секцијом о Серијским публикацијама, Бироом UAP и LIBER-ом. Акцент је био на различитим ценама за литературу која се бави истраживањем и њиховим последицама у будућој комуникацији. Више од 80 учесника је пратило саопштења. Ulrich Montag је дао кратак увод у тему. Затим је уследио коначни извештај Rolfa Griebela о упитнику о проблему различитих цена. Након ових ставова библиотека, Knut Dorn (Harrassowitz, Wiesbaden, Немачка) изложио је гледиште продавца књига о проблему различитих цена. Karen A. Hunter (Elsevier, New York, USA) је објаснила праксу и виђења издавача из области природних наука, технологије и медицине о различитим ценама на основу извештаја о тим издавачима. На крају, Richard M. Dougherty, Председник Америчког библиоте-

карског удружења, говорио је о различитим ценама као проблему унутар научног комуницирања. На поподневној седници ови радови су изазвали живу дискусију између учесника који су узели реч и Marjorie E. Bloss (Центар за библиотеке које врше истраживања, Чикаго, САД) Adriane Swets (Swets and Zeitlinger, Lisse, Холандија) и Jolande von Hagen (Springer-Verlag, New York, USA). Завршна отворена дискусија многих учесника је указала на велику забринутост библиотекара због издавачке политике цена која све више угрожава научну комуникацију.

Трајни извештај о резултатима овог семинара биће објављен у издању IFLA-е. Други циљ семинара је била жеља да се формира радна група као форум који би наставио дискусију о ценама и осталим питањима у вези са издавачима, уредницима, продавцима и библиотекарима. Према IFLA-иним статутима и правилима, Стручни одбор је одлучио да не оснива нови комитет већ уместо тога да прошири опсег већ постојеће групе европских библиотекара и издавача (ELP).

Срећом, ови будући скупови могу помоћи да се очува ланац научне комуникације који већ постоји.

С обзиром да је овај ланац угрожен, Секција аквизиције и размене паралелно је започела другу акцију, али не као резултат семинара. Секција је тада одустала од нацрта стручне резолуције против различитих цена. То је први пут објављено у штокхолмском IFLA Express-у бр. 7 и након тога у IFLA Journal-у 16 (1990)4, стр. 474. На састанку Стручног одбора, у новембру 26-27. 1990. године, донета је друга одлука, да се изда резолуција која ће обухватити расположивост библиотекарског материјала као целине. Тако, прва два параграфа подстичу издаваче да уједначе цене, а трећи захтева да се повећање цена књига и цене претплате базира само на стварном повећању трошкова. Коначна верзија ће бити такође објављена у IFLA Journal-у. То не значи да ће то бити последња реч библиотекара, већ основа за даљу живу дискусију ради побољшања ситуације у заједничким напорима са издавачима.

Прошле године питање електронског издаваштва са новим интерактивним медијем појавило се као додатни проблем на састанку нашег Сталног комитета. И то се не може решити за дужи временски период без тесних контаката са произвођачима ових нових медија. Треба размотрити, на пример, лиценсне услове, или неизвесно, али свакако ограничено, трајање ових медија на лагеру у циљу очувања.

Као први корак, на овој конференцији у уторак, 20. августа, Judy McDermott (САД) ће презентирати рад аутора Samuela Dema-а "Нови медији у развоју фондова" као полазну тачку за дискусију о овим важним проблемима који могу изменити библиотекарску сцену неочекиваном брзином а и до неочекиваних размера. Верујемо да овај рад може да постане основа за нови пројекат са прелиминарним извештајем који би уследио у Њу Делхију 1992. године и са коначним семинаром у Барселони 1993. године.

Питања о политици набавке и вођењу фондова у некој источно-европској земљи и некој земљи у развоју ће бити теме још два семинарска рада који ће се прочитати на овогодишњем отвореном заседању: "Набавна политика Националне библиотеке СССР-а" (З.П.Сорокина и С.М.Шпанцева) и "Политика набавке и проблеми библиотека у Нигерији" (Audrey В.Ојоаде). У Њу Делхију Секција ће опет у жигу посматрања ставити набавку у библиотекама трећег света, Индије на пример.

Све ове главне радне области Секције су изложене у Нацрту новог средњорочног програма за период од 1992. до 1997. године. Приоритетни

ритет је дат питањима цена и проблемима размене као перманентним циљевима делатности Секције. Али, разматрају се и нови медији и баријере у набавци библиотекарског материјала у земљама у развоју. Друге теме које треба да се поближе испитају јесу узајамно коришћење фондова (са специјалним освртом на Концепт, планирано за 1992. годину), тријаж и расходовање публикација (треба да почне у Барселони 1993. године), и на крају, сива литература.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ СЕКЦИЈЕ ЗА КАТАЛОГИЗАЦИЈУ
1990/1991

Inger Cathrine Spangen

Увод

Секција за каталогизацију је најстарија и највећа од укупно три секције које се налазе у саставу Одељења библиографске контроле. Као чланови Секције тренутно су регистровани 141 институција, асоцијација и физичко лице. Чланство је из целог света. Интернационални карактер Секције увек је био значајан за активност Секције и имао утицаја на обављане послове, те је већи број чланова са свих географских подручја више него добродошао.

Интернационални дух примењује се и у Сталном комитету, чији чланови долазе из Азије, Аустралије, Америке и Европе. Четири стална члана и један дописни су, због истека мандата, отишли из Комитета за време Московске конференције. Њихова места су попуњена новим члановима. То значи да ће Секција и даље имати 20 чланова, што је дозвољени максимум.

Обављени и текући послови

Велик део рада Секције је развијен и развија се према дугорочном програму за Универзалну библиографску контролу, сада званог UBCIM (Универзална библиографска контрола и међународни MARC) и иницијативама старим скоро две деценије, за развој међународних стандарда и упутстава као потпоре тог програма. Развој и ревизија Међународних стандардних библиографских описа (ISBDS) и Упутстава за ауторске и референтне уносе представљали су главни део посла. Програм ревизије и усаглашавања различитих ISBD-а је сада завршен. Општи ISBD - ISBD(G) - је био последњи из групе ISBD који је био за ревизију. Нема планова за нову серију ревизија, пошто се Стални комитет сагласио да тренутно нема потребе за даљом ревизијом. Међутим, Комитет ће наставити да прати стандарде, и у случају потребе биће спреман да поново размотри један или више стандарда, а ако буде неопходно и развој нових ISBD-а.

Три ревидирана ISBD-а - то су последња три - биће издата ове године.

ISBD (PM)

ISBD (PM) - Међународни стандардни библиографски опис за музикалије - издао је К.Г.Саур (ISBN 3-598-10985-7) почетком 1991. као први том UBCIM публикација - Нова серија.

ISBD (A)

Ревидирани ISBD за старију грађу - ISBD(A) - потврђен је од Сталног комитета 31. јула 1990. Публикација се очекује до IFLA Конференције 1991.

ISBD (G)

Општи ISBD - ISBD(G) - био је послан К.Г.Сауру с намером да се објави средином 1991. године.

Паралелно са радом на ISBD-има, Секција је предузела одређен број послова из прошлих година, на изради стандарда и упутстава за ауторе. Садашње активности на том пољу обухватају следеће:

UNIMARC / АУТОР

Очекивало се да ће UNIMARC / ауторски формат (Универзални формат за ауторе) изаћи почетком 1990. године, али је дошло до одлагања. Ипак га је почетком 1990. издао К.Г.Саур (ISBN 3-598-10986-5) као други том UBCIM публикације - Нова серија.

Рад на делу Упутстава за ауторске и референтне уносе (GARE) који се односи на имена је комплетан. Остале групе разматрају јединствене називе за законе и музикалије, уносе збирки и предмет. У јануару 1990. године Међународно удружење музичких библиотека (IAML) предложило је нацрт упутстава ауторских уноса за јединствене музичке називе. Предлог IAML-а је дат на увид широм света и одређена група Сталног комитета разматра предлог и примедбе.

Радну групу, која ради на "предметима", саставила је Секција за класификацију - са представницима Секције за каталогизацију. Моје колеге из Секције за класификацију ће вероватно дати извештај о постигнутим резултатима.

Пројекти у раду

Две радне групе, састављене на Париској конференцији 1989, наставиле су свој рад ове године. Прва група је разматрала потребу за ревидирањем рада Еве Вероне "Облик и структура корпоративних назива" у светлу нове технологије за међународно коришћење библиографских и ауторских информација. На следеће три ставке је обрађена посебна пажња:

- примена скраћеница;
- употреба географских квалификатора;
- питање потребе генералног прегледа IFLA-иног текста.

Група је издала коначни извештај и препоруке за преглед од стране Сталног комитета. Коначан предлог за рад ће бити предмет дискусије Комитета на Московској конференцији.

Друга група разматра потребу израде упутстава за стварање поједностављених описа на бази ISBD-а. Одређене су области које би се могле побољшати, али ипак нису били дати никакви предлози. Група чека резултате рада Joy Lambrecht, 1990-1991. IFLA-иног VOSPER члана, који анализира различиту праксу националних библиотека у скраћеним библиографским записима.

VOSPER чланови

Секција је изразила велико задовољство што је у 1990. и 1991. години добила и IFLA Vosper чланове који раде на, за њу интересантним пољима. Françoise Bourdon (Француска) истражује улогу коју игра ауторска контрола у развоју аутоматских датотека и ступањ до којег аутоматски системи користе изворе, као што су ауторске датотеке националних библиотека.

Joy Lambrecht (USA) је разматрао ступањ до којег су националне библиотеке извршиле смернице за скраћени опис и утицај који такве смернице имају на универзалну библиографску контролу.

Секција је, у априлу 1991. године, дистрибуирала друго издање својих новости (newsletter) - названих SCATNews. Новсти је примио секретаријат Секције и доставио их свим члановима. Оне доносе више неформалне вести и дају преглед активности и пројеката Секције до тог момента. Прилози - с мањим или већим новостима од међународног значаја - више су него добродошли.

Нови пројекти

Стални комитет је оценио Средњорочни програм Секције (МТР) завршно са 1991. годином и испитао нови програм као део рада који су све IFLA-ине јединице предузеле у Штокхолму. Исход ових испитивања су постављени циљеви за следећих пет година који су приказани овде, на Московској конференцији.

Секција започиње рад на четири поља:

- повезивање ауторских датотека;
- осавремењивање IFLA-иних публикација о ауторској контроли почевши са "Именима лица";
- разматрање функционалних захтева за библиографске записе у погледу корисникових потреба - посебно у вези са on-line-каталозима;
- датотеке и записи на више језика и писама.

Понешто се започело на сваком пројекту. Eeva Murtomaa (Финска) и Eugenie Greig (Аустралија) су припремили радни материјал на повезивању ауторских датотека. Fernanda Campos (Португалија) је пристала да помаже Секцији за библиографију у осавремењавању "Имена лица". Очекује се да овај рад започне у јулу.

Програм Секције ће на овогодишњем промотивном састанку представити посебне приказе о каталогизацији. Биће три излагања: Lenore Coral (USA) ће разматрати музикалије у on-line-каталозима, Irja-Leena Suhonen (Финска) ће приказати финску базу података уралике у међународном контексту, Liliya Chibisenkova (СССР) ће дати извештај о утицају и трендовима политике међународне каталогизације за развој нормативне и методолошке основе библиотекарског описа у СССР-у.

Изалагања дата на промотивним састанцима Секције и расправе, често представљају полазну тачку нових пројеката. Кроз наше јавне дискусије на састанцима и одвојеним форумима, Секција је дефинисала кључне ставке примењиве на њен програм и уопште на UBCIM програм. Секција позива све библиотекарe да нам помогну у представљању области одређених радним планом за следећих пет година (1992-1997) у циљу унапређења примене UBCIM програмских стремљења у нашој динамичној околини, и тиме осигура њихову реализацију.

Национална библиографија данас као национална меморија сутрашњице

Barbara L. Bell

Вустерски колеџ, Wooster, Ohio, USA

Кључне речи: Библиографија, Национална библиографска контрола, Национална библиографија

"Национална библиографија, будући да представља кумулирање записа издавачке продукције једне земље, добиће током времена историјски и архивски значај. Она ће одсликавати промену трендова у интересовању за културу и књижевност, у унапређењу научног и економског развоја, у јавној брзи за поједине социјалне ставке. Записи националне библиографије из појединих области, могу бити заиста значајно мерило успеха владине политике; на пример, повећање броја публикација на матерњем језику или записи на тему епидемија или очувања околине."

ИЗВЕШТАЈ СЕКЦИЈЕ ЗА КЛАСИФИКАЦИЈУ И ИНДЕКСИРАЊЕ

Dorothy McGarry

Калифорнијски универзитет, Los Angeles, California, USA

Сажетак

Радна група на "Датотекама по предметима и ауторима" наставила је да ради на Упутствима за референтне уносе по предметима и ауторима, а формирана је и нова Радна група за принципе креирања предметне одреднице. Три одлична приказа су предвиђена за Московску конференцију. Припремљена је скица Средњорочног програма (MTP) 1992-1997, и ревидиран текст поднет за нову Радну брошуру IFLA Слеђења. Секција је коспонзор ISCCR '91 који ће се одржати у Торонту, јуна 1991.

Радна група на "датотекама по предметима и ауторима"

Главни пројекат Секције је и даље био рад на Упутствима за референтне уносе по предметима и ауторима. Wenex Stephan, из Немачке, је председник Радне групе одговорне за израду Упутстава. Чланови Радне групе који потичу из разних земаља, представљају главни међународни систем приступа по предметима. На основу четири састанка Штокхолмске конференције, Председник је припремио ревидирану скицу Упутстава за чланове Радне групе. На бази размотрених примедби на ревидирану скицу, на два састанка Радне групе предвиђене за Московску конференцију, Упутства треба да буду спремна за дистрибуцију широм света на увид, у времену између конференције у Москви и Њу Делхију.

Радна група на принципима израде предметне одреднице

После Московске конференције формирана је нова Радна група на челу са Elaine Svenonius из USA, чији је задатак да испита принципе на којима почива постојећи систем предметне одреднице с освртом на испитивање могућности развоја једног међународно прихватљивог става за принципе израде предметних одредница. Извештај о резултатима ће бити спреман за Московску конференцију.

Програм Московске конференције

Секција је још једном саставила одличан програм за свој промотивни састанак. Олга Александровна Лаврионова, Леџинова државна библиотека СССР-а, говориће на тему "Тематска истраживања у аутоматском библиотечком систему на бази библиотечко-библиографске класификације (ББК) са предметним уносом". Ово предавање наставиће традицију Секције у третману приступа по предметима у земљи домаћина. Mariétou Diongue-Dior, Универзитет Cheikh Anta Dior, говориће на тему "Проблеми класификације и индексирања у афричким библиотекама" информисући о делу света за који ће чланови Секције бити највише заинтересовани. Gerrit W. Drost, Холандска национална библиотека, ће говорити на тему "Један инструмент класификације, индексирања и вођење збирки. Преглед и "основна класификација" Холандска веза". Тај преглед је коришћен у неколико земаља за вођење збирки; ово предавање ће дати информације о његовој примени и у самој класификацији.

Средњорочни програм (МТР) 1992-1997

Секција је разрадила скицу Средњорочног програма који је био поднет IFLA-и. Предложени циљеви у себи садрже даље могућности за комуникацију на пољу класификације и предметног индексирања, за идентификацију области у којима је потребна иницијатива за добијање информација приступом по предметима, промовишући и/или развијајући специфичне пројекте у овим областима. Циљеви даље садрже могућност за унапређење стандардизације и једнообразне примене класификације и средстава за предметно индексирање помоћу идентификације и рада на потребним стандардима, подстицај на истраживању у области добијања информација помоћу приступа по предметима и ширења резултата преко јавних састанака и публикација, као и рад са осталим одговарајућим групама на подстицању комуникација и заједничког учешћа у активностима.

Коспонзорство ISCCR '91

Секција је коспонзор пете Интернационалне студијске конференције за класификациона истраживања: "Класификациона истраживања за научну презентацију и организацију". Састанак је одређен за 24-28. јуни 1991. у Торонту. Биће разматране три главне области 1) Основни принципи и политика: теоретска база за класификацију; категоризација знања; приказ сазнања; лингвистика и класификација; компатибилност и конвертибилност 2) Структура и логика у класификацији 3) Емпиријска истраживања.

Брошура одељења

Секција је приложила ревидиране информације за нову верзију брошуре Одељења.

Именовање Сталног комитета

Председник Секције је послао писмо свим члановима Секције подстичући их на именовање нових чланова за Стални комитет у нади да ће повећати њено чланство да би се приближило максимуму од дозвољених двадесет чланова.

Новости Секције (Newsletter)

Секција наставља да публикује годишњак - Newsletter - за чланове Секције, за чланове Сталног комитета, и за остале заинтересоване за класификацију и индексирање. Годишњак обезбеђује ширење информација о различитим националним искуствима и потхрањује међународну перспективу на класификацији и индексирању.

ИСКУСТВА У КОРИШЋЕЊУ СОВЈЕТСКИХ БАЗА ПОДАТАКА У СКАНДИНАВИЈИ

Sauli Laitinen

Центар техничких истраживања Финске информационе службе

Кооперација између Совјетског Савеза и Финске на пољу научних и техничких информација.

Комисија за научну и техничку сарадњу између Совјетског Савеза и Финске, у Совјетском Савезу подређена Државном Комитету за науку и технологију, у Финској подређена Министарству спољних послова, око 30 радних група; Радна група за библиотеке и информациону службу је основана 1976. године.

Споразум између Међународног центра за научне и техничке информације (ICSTI или MCNTI) и финске Академије.

Активности координира Радна група за библиотеке и информациону службу.

Размена публикација, међубиблиотечка позајмица, семинари и изложбе, контакти између народних библиотека, речници и превођење, компјутеризоване информационе службе, сарадња на пољу компјутерски заснованих информационих служби, размена информација на магнетној траци, веза података између Хелсинкија и Москве, on-line претраживања.

VINITI од 1983.

INION од 1989.

GPNTB од 1990.

ICSTI од 1989.

Научни и технички информациони систем СССР-а (овај дијаграм ће бити приказан на скупу).

VINITI, Свесавезни институт за научне и техничке информације основан 1952. године, прихвата као инпут сваке године, 22.000 научних и техничких периодичних публикација, 8.000 књига из 130 земаља на 70 језика, патенте, рукописе, емитује аутпут око 1.200.000 апстраката, особља око 2.000 уз 24.000 повремених сарадника на апстрактима.

Публикације VINITI

Реферативни журнал

204 наслова, 18 серија:

Аутоматика и радиоелектроника; Астрономија, Биологија, Географија, Геологија, Геофизика, Рударство, Информатика, Математика, Машинство, Металургија, Механика, Заштита животне средине, Транспорт, Физика, Хемија, Економика индустрије, Електротехника и енергетика. Сигнална информација - резултати науке и технике. Експрес информације - референце, апстракти, фактографски листићи, пописи референси, компилације и водичи о научним и техничким информационим часописима, о библиотекама и информатици.

Предмети покривени у Реферативном журналу

Поједине области овако су заступљене у процентима:

хемија	21,0%
економика	1,0%
електротехника	4,6%
аутоматика и електроника	6,2%
астрономија	1,6%
биологија	19,9%
географија	3,7%
геофизика	1,5%
геологија	3,0%
рударство	1,9%
информатика	0,5%
математика	3,1%
машинство	13,3%
металургија	4,3%
механика	2,8%
заштита средине	0,8%
транспорт	4,0%
физика	7,1%

Коришћење компјутера у VINITI-ју

Производни систем ASSISTENT је започет 1969. године, компјутери: MINSK-22, MINSK-32, ES 1020, ES 1050, аутпут: магнетна трака за фото-састављање, магнетна трака за претраживање информација, on-line систем за претраживање POISK сличан IBM STAIRS, on-line базе података, различите области по предмету, и у временском распону on-line доступне.

Експерименти са VINITI базама података на магнетној траци

Одабрана база података, пројекат рударске технологије који је водила Библиотека хелсиншког Технолошког универзитета а који је потпомогао NORDINFO (Нордијско Веће за научне информације и истраживачке библиотеке), са аутоматским транслитеративним програмом, као on-line база података у оквиру финског MINTTU система за претраживање, који се води у Државном компјутерском центру понуђена је за коришћење у Скандинавији као једна од Scannet база података у 1984. и 1985. години. Лозинку је добило 14 организација. Употреба је била ретка, а надокнада слаба, потешкоће са језиком су биле велике, а база података исувише мала (1 до 2 године). Може се закључити да није постојало довољно интереса за накнаду трошкова и експеримент је прекинут након једне године.

On-line коришћење совјетских база података у Финској

Веза између Хелсинкија и Москве коју је организовала финска VTT и VNIPAS овлашћена од стране совјетског Министарства за телекомуникације са прикључком на хост компјутере на чвору у VNIPAS-у.

У експериментима у Финској у VTT од 1983. године, коришћени су терминали са ћириличном тастатуром и дисплејом.

On-line системи који су коришћени:

VINITI	(од 1983)
INION	(од 1989)
GPNTB	(од 1990)
ICSTI	(од 1989)

Искуство са Referativnyi Zhurnal on-line

Могуће предности коришћења RZ база података, најобухватније светске службе за апстракте: добро обухватање литературе објављене у Совјетском Савезу и осталим источно-европским земљама, малим земљама и на егзотичним језицима, добро покривање литературе из свих области науке и технологије. Недостаци коришћења RZ базе података су: непознавање руског језика, слабо интересовање за "ретку књижевност", слаб технички учинак, обиље информација у западним базама података.

UNION, Свесавезни Институт за информације из друштвених наука

Компјутер: Hewlett-Packard, систем за претраживање: POISK-4 m (MINISIS)

Базе података:

BIBNEW	(економија, филозофија, комунизам)
BIBSOC	(источно европске земље)
ECON	(економија)
HISTORY	(историја)
LAW	(право)
SCIENCE	(наука о науци)
AFRASI	(афричка и азијска изучавања)
LATAMER	(Латинска Америка)
PHILOS	(религија и атеизам)
LABOUR	(међународни раднички покрет)
PHILOLOG	(књижевност и лингвистика)

Искуства у коришћењу UNION база података у Финској

Техничка испитивања у Информационој Служби Центра за техничка истраживања Финске.

Пројекат за процену у Универзитетској библиотеци Тампере.

Пројекат финансирао финско Веће за научне информације.

Корисника 25

Претраживања 36

Примери тема:

Друштвено-научна питања која се односе на Совјетски Савез или Русију, руски језик и проблеме превођења

Процена

Информације су корисне за истраживања и добар су извор информација за научнике из области друштвених наука и хуманисте који раде на заједничким пројектима између финских и совјетских истраживача, студента славенских језика, добра техничка изведба.

GPNTB, Државна јавна научна и техничка библиотека Совјетског Савеза

Примењене науке, Инжењеринг, Економија

Поседује 9 милиона совјетских и страних публикација укључујући необјављене преводе, 1,2 милиона наслова у микроформи, годишња набавка 0,5 милиона.

Компјутери: ES серије, систем за претраживање: CDS/ISIS

Базе података: On-line, неколико сједињених каталога фонда библиотека у Совјетском Савезу.

Дискете: неколико малих база података дистрибуираних на дискетама.

ICSTI, Међународни центар за научне и техничке информације (MCNTI)

Компјутер: ES-1057. Програм за претраживање: DIALOG-2 (IBM STAIRS)

Базе података: Међународни стандарди (COMECON, ISO, IES).

MSIS-NIR (Технички извештаји земаља чланица)

TEI INFORKHIM	(Комерцијалне информације о хемијској индустрији)
ELEKTROENERGA	(Електрична енергија)
TSVETMETINFORM	(Обојени метали)
UGOLNAYA PROMYSHLENNOST	(Индустрија угља)
INFORMCHIMMASH	(Хемијски инжењеринг)
INFORMSTAL	(Феро метали)
MSIS-PK	(Информације о производима - брошуре)
VINITI	области
PISHEPROMINFORM	(Прехрамбена индустрија)
TERMAL	(Термофизичка својства супстанци)
	Заштита околине

Скорашњи примери сарадње са западом

VINITI - Maxwell Комуникације, Scitechinform
Совјетска академија наука и Државни Комитет за науку и технологију -
- Америчко хемијско друштво
VINITI - Служба хемијских апстраката
Совјетска Академија наука - Telebase Inc. Easy DA.

КОРИШЋЕЊЕ НОВИХ ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА ПРИ INIST-CNRS

Christian Lurovici
Управник Одељења вођења збирки и доставе докумената INIST,
Vandoeuvre-les-Nancy, Француска

Апстракт

INIST је фабрика за обезбеђивање информације и документације. Основана је 1988. године од стране француског CNRS. Полазна тачка је била да њен информативни систем треба да интегрише обраду целокупне документације.

INIST је лансирао потпуно аутоматски програм који интегрише политику набавке, каталогизацију, индексирање, производњу каталога и базе података. Информације се такође користе да подрже поступак доставе од корисниковог захтева у електронској форми до доставе документа. Похрањено је две стотине назива како би се могли користити у електронској форми. Пренос документа ће бити следећи корак ка потпуном електронском процесу.

* * *

НАПОМЕНА:

Избор текстова са Конференције IFLA-е у Москви извршила је Душанка Исијанов, помоћник управника за стручне послове Библиотеке Матице српске. Текстовете су превели Љубица Манојловић, библиотекар, Љубица Живковић-Кларић и Гордана Ранковић, преводиоци. Редакцију и лекторисање извршио је Душко Вртунски, руководилац Рефералног центра Библиотеке Матице српске.

НЕКЕ МОГУЋНОСТИ РАЧУНАРА У БИБЛИОТЕЦИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Процес компјутеризације Библиотеке Матице српске, који се одвија од 1989. године, резултирао је тиме да се највећи део библиотечких послова не могу одвијати без рачунара.

У Библиотеци Матице српске се користи локална мрежа на принципу Ethernet-а са 2 рачунара типа MVAX, 4 сервера са 90 терминала и 6 принтера. На јавну мрежу повезана је преко Јупак-а. Са VAX-овим рачунарима успостављена је Decnet-а мрежа. Користећи комуникацијске могућности мреже са сваког терминала у Библиотеци Матице српске могућ је доступ до локалне базе (електронски каталог), затим до других мрежа рачунара, сервиса и хостова база у земљи и у иностранству (BITNET, JETNET, EARN, DIALOG, ECHO, BLAISE...). Тако се могу претраживати разне базе података и размењивати електронска пошта. Конфигурација рачунара у Библиотеци Матице српске може да истовремено опслужи 80-так корисника, што је гранични број у односу на потребе. Несметано функционисање се одвија правилном организацијом рада.

На рачунару у Библиотеци Матице српске је сада већ потпуно компјутеризована СР обрада, текућа обрада публикација, пријем и набавка. Ажурност обраде, употребљивост једном унесених података за потребе електронског каталога и разних исписа од инвентарне књиге до спискова, билтена и каталога свакако су највеће предности рада на рачунару. Коришћењем само електронског каталога учињена је велика уштеда у раду, јер су послови умножавања каталожких листића и улагања у каталог престали. Радом истог броја људи постигнути су далеко већи резултати (у 1991. години обрађено је укупно 70.777 публикација, што је у односу на 1988. годину неколико пута више). Компјутеризовањем послова набавке, размене и пријема омогућено је да се у сваком тренутку располаже подацима о публикацијама које су наручене. Због уочених предности претраживања на рачунару и жеље да се позајмица аутоматизује, започета је ретроспективна конверзија каталога од 1975-1988. године (унесено је преко 20.000 наслова).

Кооперативним радом у процесу "узајамне каталогизације" са националним и универзитетским библиотекама створена је СОВІВ (кооперативна библиографска база) која садржи преко 600.000 описа углавном књига, периодике и аналитике. У њој се налазе све дисертације из Војводине, које је унела Библиотека Матице српске. Уносом СР обраде од стране свих националних библиотека (сем Националне и свеучилишне библиотеке у Загребу) могу се пронаћи подаци о публикацијама у штампи. СОВІВ истовремено обавља функцију централног каталога књига и периодике. Доступна је корисницима за претраживање или преко хоста у Институту информацијских знаности Марибор (ИЗУМ) или на рачунару Народне библиотеке Србије. Обрада периодике и стварање Централног каталога је посао који је Библиотека Матице српске почела да ради 1991. године. Основу централног каталога периодике (ЦКП) чини ISDS база, из које библиотека копира описе наслова и уноси податке о свом фонду (доступност, комплетност и годишта). Тиме се добија, сем уштеде у раду, и контрола преко ISSN броја, што чини велики квалитет ЦКП. Библиотека Матице српске је урадила ажурирање ЦКП у СОВІВ-у за Војводину за све оне библиотеке које то не могу саме (нису укључене у Систем због недостатка опреме). Прегледањем СОВІВ-а може се видети која библиотека поседује публикацију и уз помоћ електронске поште се брзо може обавити међубиблиотечка позајмица у земљи.

У условима високо развијене технологије, квалитет библиотечког система се мери квалитетом услуга које пружа корисницима мреже рачунара. Савремени библиотечки систем треба да обезбеди брзу, благовремену и прецизну информацију о библиотечком фонду, кроз могућност претраживања база података. Библиотека Матице српске је већ у почетном периоду компјутеризације учинила напоре да достигне поменуте циљеве, да своје информационе ресурсе да на коришћење корисницима рачунара кроз мрежу.

За кориснике Библиотеке свакако је најзначајније on-line претраживање електронског каталога, тј. OPAC (Online Public Access Catalogue). За потребе корисника инсталирана су 3 терминала у каталогу на којима корисници сами претражују електронски каталог. Претраживање електронског каталога је брже и квалитетније јер се може претраживати по аутору, предмету, УДК броју, наслову, кључној речи, језику, години издања, издавачима... Претраживање је могуће по више од 60 различитих појмова. Новост за кориснике фонда Библиотеке Матице српске је и могућност претраживања on-line каталога преко мреже, Јупак-а или модема и телефона.

Рачунар у Библиотеци Матице српске је прикључен на Јупак и повезан у Decnet. Рачунар у Библиотеци Матице српске има број на Јупак-у 12110003022 а назив у Decnet-у (node) му је BMC или BMCNC. Преко рачунара UBVG врши размену E-mail-а у мрежи BITNET/EARN.

На рачунару Библиотеке инсталиран модем за комутирану (телефонску) линију. Модем је Data2283 ITT, асинхрони, брзина 1200, бр. (021) 611-247.

Позивом преко Јупак-а или модема и комутиране линије (021) 611-247 свим заинтересованим корисницима персоналних рачунара и осталих рачунара је доступан on-line каталог Библиотеке који садржи више од 120.000 наслова домаћих и страних књига, више од 7.800 наслова домаће и стране периодике. Приступ је на username: KNJIGE или OPACTST. Због YU знакова и употребе осталих латиничних дијакритичких знакова пожељна је емулација бар VT200 и функција download. Уколико то није могуће обезбедити, може се у комуникационим протоколима ставити емулација VT100, али се тиме делимично губи у прегледности резултата претраживања. На такав начин сада сваки корисник може преко РС-а и мреже претражити каталог Библиотеке Матице српске и путем електронске поште поручити жељене публикацију.

Програм OPACTST је још у фази тестирања и претендује да у коначној верзији постигне квалитет у свету коришћених OPAC-а. Из OPAC-а биће могуће претраживати COBIB (централни каталог), који је инсталиран на рачунару Народне библиотеке Србије.

Службе за рад са корисницима могу принтати разне врсте извештаја из базе, након тематских претраживања и у папирној форми дати их кориснику. За међубиблиотечку позајмицу користе COBIB (Централни каталог) на рачунару Народне библиотеке Србије или појединачне OPAC-е тј. претражују локалне електронске каталоге других библиотека у систему.

Евидентирање корисника Библиотеке на рачунару започето је 1991. године. Евиденције задуживања-раздуживања (позајмица) нису рађене јер се у њима могу третирати само оне публикације које су компјутерски обрађене. Радом ретроспективног уноса каталога и паралелно дорадом софтвера за позајмицу грађе већ у наредним годинама стећи ће се услови за аутоматизовану циркулацију фонда Библиотеке Матице српске.

Мада се може рећи да је ЦКП успостављен, за Библиотеку Матице српске је било важно да се на рачунар пренесу и детаљнији подаци о стању фонда серијских публикација (serial cheking). Зато се током 1991. године, тестно почело уносити евидентирање бројева периодике. У on-line каталогу Библиотеке Матице српске могу се пронаћи подаци о бројевима наслова преко 5.000 домаћих и страних часописа. Посао који се ради веома је сложен (компјутеризација серијских публикација је прилично велики проблем и у светским великим системима као што су OCLC, UTLAS, PICA). Искуства из Америке показују да је то немогуће урадити без примене/дораде стандарда за ту област, тј. примене ISO/ANSI стандарда, а UNIMARC, који се примењује код нас, још нема разрађену структуру holding-а за периодику.

Библиографско-каталожка обрада је комплетно на рачунару још од 1990. године. Дораде софтвера и прилагођавања је било и током 1991. године. Обрада старог и раритетног фонда на рачунару за потребе штампаних каталога је представљала проблем који је Библиотека Матице српске са ИЗУМ-ом покушала да реши. Цео посао је у развоју и врло је сложен због недостатка одговарајућих стандарда за примену на рачунару ISBD(A) стандарда и уноса старих писама у формату UNIMARC. У описани софтвер укључен је део који обезбеђује праћење заштите и конзерваторских радова на раритетној књизи, као и подаци потребни за евидентирање публикација у регистар споменика културе.

Припрема за штампање публикација из базе такође се ради на рачунару. Програмом из постојеће базе прави испис на ласерском принтеру, који се касније умножава. Овакав поступак је веома рационалан, јер се једном унесен запис у базу користи за разне исписе са свим потребним сортивима регистрима и писмима без коректуре и осталих пратећих послова. Тако се, од 1990. године, два пута годишње, припрема Билтен приновљене стране књиге.

Почетком 1992. је испринтана тестна верзија Библиографије Војводина према софтверу који је урадио ИЗУМ. Програм је због сложености Библиографије у доради и очекује се да ће бити готов до краја априла. На сличан начин предвиђено је и штампање каталога Саве Текелије и других каталога раритета. ИЗУМ је према нашем захтеву већ урадио проширење постојећих савремених фонтова за принтер знацима црквене ћирилице, грађанске и руске ћирилице и знацима грчког писма, што је уз дизајнирање базе раритета представљало први корак у реализацији овог посла.

Тешко би било набројати све предности рада на рачунару и све крупније и ситније новости које су уведене и примењиване у претходној години. Библиотека Матице српске са рачунаром чини једну функционалну целину и несклад у развоју било ког дела унео би велику пометњу у функционисању. То обавезује наставак праћења развоја савремене технологије кроз образовање и усавршавање библиотекара, развој одговарајућих софтвера и комуникација и набавку нове опреме.

Стање базе у Библиотеци Матице српске 20. априла 1992.

Укупан број записа је 129.024:

- 118.254 наслова књига
- 7.899 периодичних публикација (5.466 наслова из фонда Библиотеке Матице српске, 2.894 записа ЦКП Војводине)
- 1.696 аналитике
- 1.161 некњијне грађе

У бази Библиотеке Матице српске налази се 2.460 описа докторских дисертација и специјалистичких радова.

Обрађено је на рачунару 8.100 публикација објављених пре 1900. године, 1.507 рукописа, 330 микрофилмована рукописа, око 1.000 нота.

Стање Кооперативне Библиографске базе (СОВИВ-а)

У процесу Узајамне каталогизације унесено је око 600.000 записа:

424.392 наслова књига

124.075 аналитике

4.151 некњижне грађе

25.999 наслова серијских публикација

Библиотека Матице српске је креирала 88.956 записа у СОВИВ-у.

Новка Шокица

ОД ГОРАЖДА ДО МРКШИНЕ ЦРКВЕ - заједничко издање

У оквиру вишетомног издања "Библиографија о нашем ћириличком штампарству, штампаријама и књигама XV, XVI и XVII столећа", аутора проф. др Боривоја Маринковића, крајем 1991. године, изашао је из штампе први део четврте књиге: "Од Горажда до Мркшине Цркве (XVI): (Горажде, Рујно, Грачаница, Милешева). Издавачи књиге су: Централна народна библиотека Црне Горе "Ђурђе Црнојевић" - Цетиње, Народна библиотека Србије - Београд, Народна и универзитетска библиотека Босне и Херцеговине - Сарајево и Библиотека Матице српске - Нови Сад.

Овај скороизашли том "Библиографије" проф. др Маринковића представља веома богат и врло информативан извор литературе о штампаријама у Горажду, Рујну, Грачаници и Милешеву, које су деловале у XVI веку, о њиховим штампарима и књигама. Поред опширног библиографског прегледа, он садржи и следеће додатке: Предговор и уводне напомене аутора, затим Поговор у коме је дат Списак књига неизвесне провенијенције (1517-1668), изван корпуса потврђених издања (1494-1638) ћириличких штампарија XV-XVII века, а такође и више регистара, које је сачинила библиотечки саветник Марија Чурчић.

Као и претходне три библиографије из ове серије (књ. 1: Мних Макарије от Чрније Гори" (XV-XVI), 1988; књ. 2: "Божидар и Вићенцо Вуковић" (XVI), 1989; књ. 3: "Следбеници Божидара и Вићенца Вуковића", 1989) и ова књига ће значајно допринети изучавању и расветљавању, како старог србушког штампарства, тако и српске писмености и српске културе уопште.

Душица Грбић

СКУПШТИНА ДРУШТВА КЊИЖЕВНИКА ВОЈВОДИНЕ

Друштво књижевника Војводине је на својој редовној Скупштини, одржаној 14. марта 1992. године, у Новом Саду, упутило захтев Министарству културе Србије и јавности, поводом лошег положаја у којем се налазе писци, издавачи, књижевни часописи, библиотеке и читаоци.

У свом захтеву Друштво књижевника Војводине одлучно тражи да надлежни државни органи одмах усвоје неопходне критеријуме и донесу одговарајуће одлуке којима би обезбедила потребна средства:

- за издавање вредних књига српских писаца и оних које су преведене са других језика;
- за редован рад издавачких кућа националних мањина;
- за несметано излагање књижевних часописа;
- за преводјење најбољих књига српских писаца на светске језике;
- за набавку књига у народним и другим библиотекама;
- за размену књига и часописа за издавања из других земаља;
- за славе наших књига славистичким центрима, преводиоцима и српским културним центрима у иностранству;
- за куповину часописа на страним језицима;
- за награђивање књижевничког и преводачког рада, по цени просечног личног дохотка у Републици за ауторски табак;
- за књижевнике који имају статус слободних уметника.

Друштво књижевника Војводине сматра да досадашњи модел финансирања књига и часописа може послужити као узорак који ће се, до рађен, примењивати на целој територији Србије.

Наведени захтеви су били тема и на јавној трибини 17. марта где су у потпуности прихваћени и упућени Министарству културе Србије.

О ПОЛОЖАЈУ БИБЛИОТЕКА У СРЕМУ

Заједнички састанак управника општинских матичних библиотека Срема и Председништва Сабора библиотекара Срема одржан је у Сремској Митровици, 5. фебруара 1992. године. Присутствовали су представници свих библиотека, осим пећиначке. На дневном реду било је разматрање положаја сремских библиотека са посебним освртом на финансирање, разматрање и усвајање Извештаја о реализацији програма 29. Сабора библиотекара Срема, као и утврђивање Програма предстојећег, тридесетог по реду, Сабора и разматрање могућности за његово даље финансирање.

Размењена искуства показала су сву неизвесност положаја и финансирања библиотека на почетку 1992. године. Вакуум у нормативно-регулативној области ствара низ нерешених проблема у делатности, почев од програма рада, статуса библиотека, финансирања, структуре запослених, па до функционисања основне делатности. Најављена рационализација у области културе представља велику непознаницу, јер није јасан њен смисао - да ли подразумева искључиво смањење броја запослених или рационализацију делатности у пуном смислу те речи.

Одредбе колективног уговора примењују се у библиотекама у Инђији, Руми и Старој Пазови. Посматрано у глобалу, у опадању су набавка библиотечког материјала и број корисника. Неколико огранака у месним заједницама престало је са радом. Библиотеке настоје да приређивањем књижевних и музичких вечери поврате чланство, али и овај вид делатности изискује све више новца којег нема довољно.

Након закључка да су библиотеке у Срему у веома незавидном и тешком положају, предложено је и усвојено да се обезбеде услови за одржавање састанка управника библиотека из целе Војводине са представницима Министарства културе Србије, који би евентуално помогао разрешавању многих проблема и дилема које егзистирају у библиотечној делатности.

У другом делу састанка усвојен је Извештај о реализацији програма 29. Сабора библиотекара Срема, а затим се приступило утврђивању Програма 30. јубиларног Сабора. Овогодишњи Сабор одржаће се 10. октобра у манастиру Врдник и протестиће у знаку обележавања 150 година Српске читаонице у Иригу и 100 година од рођења Иве Андрића. Савез библиотечких радника Срема треба да обезбеди услове за доделу награде "Доситеј Обрадовић", као и за издавање публикације поводом 30 година Сабора библиотекара Срема. Финансијски план још није донет, пошто се не зна начин финансирања у култури, али ће се размотрити могућност да у обезбеђивању средстава за одржавање Сабора учествује Министарство културе Србије.

Весна Степановић

МЕЂУНАРОДНА БЕРЗА КУЛТУРЕ ИСТОЧНИХ ЗЕМАЉА ЕВРОПЕ

У Бекешчаби, у Мађарској, од 9-15. марта 1992. године, одржана је Међународна берза културе источних земаља Европе, у оквиру којег је одржано и Међународно саветовање библиотекара. Као представник Библиотеке Матице српске на саветовању је учествовала Адриене Пинтер, библиотекар. Програм је садржао стручна излагања о библиотекарству и пригодне екскурзије у неколико места жупаније Бекеш и Чонград у којима је посећено неколико библиотека ради упознавања са начином рада у њима.

На семинару је поднето 10 реферата из различитих библиотека Мађарске. Присутствовало је око 100 библиотекара из свих крајева источне Европе, а од тога 19 из Војводине.

Учесници су били упознати са тренутним стањем библиотекарства у Мађарској, а и разменили су мишљења и искуства са библиотекари-ма других европских земаља.

Од предавача су говорили библиотекари на водећим местима у својим библиотекама у Мађарској. Наступило је и неколико писаца и уредника мађарских издавачких кућа.

После поздравног говора управника Библиотеке - домаћина др Золтана Амбруша, семинар је отворио др Имре Шимон, председник Скупштине жупаније Бекеш.

Из говора излагача закључено је да, као и код нас, библиотеке имају све више потешкоћа, нарочито у набавци нових публикација. Посебне тешкоће представља набавка публикација из страних земаља, које је скоро немогуће набавити због нереалног односа форинте са другим валутама. Отказују се и претплате на часописе и новине, мада је периодика јако тражена, а нарочито часописи и новине на мађарском језику који се издају у суседним земљама. Затим је било речи о смањеном броју библиотека до чега је дошло због великих привредних промена. Велика привредна предузећа се распадају на више малих, од којих нека преузимају и приватна лица. Мађарске библиотеке не могу да прате овакве промене, па је због тога број библиотека опао са 3.000 на 1.500.

Истакнуто је да у Мађарској постоји 450 библиотека са публикацијама на језицима националних мањина у свом фонду, и да је њихово снабдевање, од 60-тих година, у сталном порасту.

О библиотекаремa у Мађарској је речено да им је омогућено усавршавање у струци, а и стручњаци других професија могу да се пре-квалификују у библиотекаре и да раде у стручним библиотекама.

После предавања учесници су посетили жупанијску библиотеку у Бекешчаби. Основана је 1899. године од стране Библиотеке музејског друштва. Градска библиотека је постала јавна библиотека 1912. године. Паралелно је 1949. године основана реонска библиотека, а 1950. године Библиотека школског центра. У току 1952. године библиотеке су обједињене и тако је створена прва жупанијска библиотека на територији Мађарске. Године 1985. Библиотека је добила нову зграду са 6.448 м² и 615 читалачких седишта. Библиотека врши следеће услуге: издаје на коришћење библиотечки материјал, врши међубиблиотечку позајмицу, даје библиографске и фактографске информације, омогућује приступ компјутеризованој off-line бази података, врши функцију матичне библиотеке и снабдева материјалом 18 библиотека на словачком језику.

Фонд библиотеке се углавном користи у читаоницама, само један мањи број се изнајмљује. Изузетно се, преко викенда, издају и неке друге књиге, али само лицима од поверења. Једино се ретке књиге (око 1.170 примерака) и периодичне публикације читају само у посебним читаоницама.

Музичко одељење је богато опремљено. Имају око 17.000 аудио-визуелног материјала, који се не изнајмљује (осим малог броја плоча са забавном музиком и дечијим причама!). Поседује музички студио, где се могу преслушавати плоче и касете (има 35 места са слушалицама и избор програма на 12 канала). Постоје и ТВ пријемници за гледање видео-трака. Сав материјал се може, уз веома приступачну цену, преснимити корисницима. Ноте су почели да скупљају 80-тих година и у збирци имају око 1.300 примерака.

Служба информација је снабдевена компјутером где се могу добити разне информације, у зависности од тога који је готов програм купљен од Министарства за културу, где се за сада врши обрада података. Упис читалаца је, такође, компјутеризован.

Компјутеризована обрада библиотечког материјала треба да почне за годину-две, када се очекује и почетак централизоване обраде у Државној библиотеци Сечењи, са којом ће бити повезане друге библиотеке. За сада се публикације обрађују на стари начин, на каталожким листићима.

За време трајања семинара, учесници су два дана били на екскурзији у обиласку библиотека у разним местима жупанија Бекеш и Чон-

град. Посећено је неколико градских, народних, школских библиотека и две веће у Ђули и Сегедину.

Библиотека у Ђули поседује преко 140.000 публикација. То је једина матична библиотека у Мађарској за румунску националну мањину. Имају и развијено музичко одељење (око 8.000 плоча) где се поред озбиљне музике могу наћи и дела прозног садржаја, приче за децу и комплети за учење страних језика. Плоче се могу преслушавати, или се уз надокнаду снимају корисницима.

Библиотека у Сегедину је 1973. године постала жупанијска библиотека (Жупаније Чонград). У свом фонду има преко 500.000 публикација. Поред књига, поседује збирку периодике, музикалија, ретких књига, публикација на есперанту, музејску и рукописну збирку. Један део публикација се изнајмљује, а већи део се користи у читаоницама. Библиотека је савремено опремљена. У одељењу музикалија се претежно набавља аудио-визуелна грађа са озбиљном музиком, а мањи број је са популарном и народном музиком. Мањи део плоча се изнајмљује, а остале вредније плоче се могу преслушавати уз помоћ слушалица, или се пре- снимавати на траке, уз наплату.

Домаћини су се посебно интересовали за начин обраде у Библиотеци Матице српске и о томе како код нас функционише систем аутоматске обраде, и изразили су жељу да се слично решење примени и код њих.

Адриене Пинтер

ИЗ СОМБОРСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Књижевна трибина

На књижевној трибини Сомборске библиотеке представљени су, већ по обичају, запажени и највреднији аутори разнолитих стваралачких опредељења.

28. фебруар Промоција збирке песама "Кључ од куће" Милосава Тешића, добитника награде жирија књижевних критичара "Борбе" за књигу године, Змајеве награде и награде "Бранко Мировић". Учесници: Божидар Томотијевић, Бошко Ивков и аутор. Уводна реч: Радивој Стоканов.

18. март ДАН БИБЛИОТЕКЕ, у знаку прославе 135 године непрекидног рада, обележен је промоцијом књиге академика Василија Крестића "Историја Срба у Хрватској и Славонији 1848-1914" која је проглашена најзначајнијим издавачким подухватом на београдском Сајму књига 1991. године уз награду "Политике" за најбоље дело из публицистике. Реч о књизи: проф. др Лазар Ракић, Михаило Блечић и аутор. Уводна реч: Миљана Зрнић.

09. април Промоција романа "Изгон" Момчила Селића, добитника књижевне награде "Милош Црњански". Реч о књизи: Исидора Секулић, уредник у културном програму ТВ Београд, професор Новосадског универзитета Павле Јовановић и аутор. Уводна реч: Миљана Зрнић.

М.З.

Издавачка делатност

Издавачка делатност Народне библиотеке "Карло Бијелички" у Сомбору објавила је у новопокренутој Библиотеци "Лаза Костић" аналитичку студију о поезији нашег значајног песника "Лаза Костић - песник XX века" универзитетског професора, историчара и теоретичара књижевности др Драгеше Живковића. То је друга књига едиције у којој је, такође прошле године, штампана прва књига "Триптих о Лази Костићу" универзитетског професора и теоретичара књижевности др Петра Милосављевића. У Едицији прве књиге "Голуб" штампана је тридесета књига - збирка песама у двојезичном издању "Забрањена планета / Az elkobzott bolygó" Беате Секељ. Поводом јубиларне стопедесетогодишњице песникове рођења двоброј "Домета" (65-66, 1991) посвећен је темату "у спомен Лази Костићу". У њему пишу: Радивој Стоканов, Лазар Чурчић, Никола Грдинић, Коста Милутиновић, Живан Живковић и Миодраг Радовић. У истом броју објављена је као додатак часописа под називом "Сомборска библиотека" драма "Камо ноћи, камо дани (о Лази Костићу)" Радослава Златана Дорића која је у пицчевој режији и извођењу сомборског Народног позоришта одиграна на завршној свечаности 57. Вуковог сабора у Тршићу, 15. септембра 1991. године.

Миленко Попић

К Р А Т К Е В Е С Т И

ОДЛАЗАК У ПЕНЗИЈУ

Крајем фебруара 1992. године, у пензију је отишла Марија Чурчић, библиотекар. Цео свој радни век, од 1956. године, провела је у Библиотеци Матице српске. Потврдила се као изванредан стручњак и примеран радник радећи на пословима руководиоца Завичајне збирке, као библиограф и као аутор запажених прилога у стручним публикацијама. У свему ће остати као узор младим библиотекарицама.

У знак признања Библиотека Матице српске објавиће избор објављених радова Марије Чурчић. Истовремено очекујемо даљу сарадњу са њом на пословима библиографије.

У пензију је отишла и Смиља Медурић радник Библиотеке Матице српске. Захваљујемо јој за предан и честит рад и желимо јој здравље и задовољство у пензионерским данима.

ОСНИВАЊЕ ФОНДА "МИРОСЛАВЉЕВО ЈЕВАНЂЕЉЕ"

Министарство културе Републике Србије, Народна библиотека Србије и Народни музеј покренули су, крајем 1991. године, иницијативу за оснивање фонда "Мирослављево јеванђеље", ради стварања услова за заштиту Мирослављевог јеванђеља, најстарије сачуване српске илуминиране књиге из XII века, као и других старих и ретких књига које је Народна скупштина прогласила културним добрима од изузетног значаја.

Циљеви Фонда су стварање материјалних услова за предузимање мера техничке заштите (конзервације, повеза и преповеза и смештаја), микрофилмовање и фототипско издање Мирослављевог јеванђеља и старих и ретких књига од изузетног значаја.

Иницијативу за оснивање Фонда, поред бројних предузећа, установа и појединаца, прихватила је са задовољством и Библиотека Матице српске.

ПРОМОЦИЈА КЊИГА РАДНИКА БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

"Ликови Милана Коњовића" наслов је нове књиге Мира Вуксановића, књижевника и управника Библиотеке Матице српске, која је крајем 1991. године изашла у издању Књижевне заједнице Новог Сада. Мотиве због којих је написана ова књига наводи сам писац у предговору:

"... мене је занимала Коњовићева реч, и то она којом казује самог себе и она којом оживљава ликове са својих слика и цртежа. Коњовићева говорљивост је позната. Он је од оних уметника који јавним казивањем прате готово све што раде..."

"у пролеће 1987, Коњовићу сам предложио да још једном детаљно разговарамо о свим људима што их је портретирао, да после тога одаберемо најзанимљивије приче и објавимо их упоредно са сликама. Нисмо се сетили да је то неко раније урадио, па нам се идеја допала..."

Књига "Ликови Милана Коњовића" промовисана је у Књижари "Милош Црњански" у Новом Саду, 27. марта 1992. године. О књизи су говорили др Миодраг Радовић и Андреј Тишма, ликовни критичар.

Нову књигу "Дуборези филокалија", крајем 1991. године, у издању Српске читаонице у Иригу, објавио је и Александар М. Петровић, библиотекар Библиотеке Матице српске. Књига представља низ есеја "о смислу стваралаштва у певању и мишљењу новије српске књижевности" како сам писац наводи у поднаслову. Александар М. Петровић је за ову књигу добио награду "Стражилово" која му је уручена на Годишњој скупштини писаца и сарадника "Стражилова", 27. фебруара 1992. године, у Новом Саду.

ПРЕВЕДЕНА КЊИГА КАРЛА ПОПЕРА

На последњем Сајму књига у Београду, у издању "Нолита", појавила се књига Карла Попера (1902-), под насловом "Трагање без краја" у преводу Бранислава Ковачевића, информатора Библиотеке Матице српске. Поднаслов књиге је "Интелектуална аутобиографија", јер у њој овај британски филозоф аустријског порекла описује настанак својих основних идеја и утицаја под којима су се оне формирале. Попер је код нас до сада био познат по своме капиталном делу "Логика научног открића".

ПРВО СРПСКОХРВАТСКО СРЕДЊЕ ИЗДАЊЕ УДК ТАБЛИЦА

У јануару 1992. године изашло је из штампе прво српскохрватско средње издање таблица Универзалне децималне класификације, које је припремио и објавио Југословенски библиографско-информацијски институт (ЈУБИН) из Београда, у својству националног овлашћеног члана FID-а, са посебним одобрењем департмана за УДК класификацију, Међународне федерације за информације и документацију (FID), са седиштем у Хагу. Ова верзија на српскохрватском језику једно је од најажурнијих издања у свету, са изменама и допунама до 1990. године. Објављен је I део - Систематске таблице, а II део - Абецедни предметни регистар је у припреми. Систематске таблице садрже преко 70.000 УДК подгрупа.

Библиотека Матице српске дистрибуирала је ову публикацију свим библиотекама у Војводини које су преко ње извршиле претплату током 1990. године.

РАД ПРОЈЕКТНОГ ТИМА СНТИС-а

Пројектни тим Министарства за науку Србије за израду документа "Концепција развоја система научних и технолошких информација Србије" одржао је свој први састанак 8. јануара 1992. године у Београду. Утврђене су основе и задужења за пројектни задатак - Библиотечке мреже СНТИС (БМ-СНТИС). Задатак је подељен на три фазе, које се стално извршавају. Крај прве фазе утврђен је састанком Пројектног тима који је одржан 14. и 15. фебруара ове године у Новом Саду. На састанку су анализирани постигнути резултати према задужењима. Друга фаза окончана је трећим састанком 26. и 27. марта, у Нишу, када је закључено да се послови одвијају према плану. Очекује се да ће текст "План развоја библиотечке мреже" бити завршен већ половином маја и бити понуђен Савету СНТИС-а на усвајање.

СКУПШТИНА ДРУШТВА КОНЗЕРВАТОРА СРБИЈЕ

У Београду је, 21. фебруара 1992. године, у Галерији фресака, одржана Скупштина Друштва конзерватора Србије. Као представници Библиотеке Матице српске, скупу су присуствовали Нада Ђокић, руководилац Одељења за заштиту библиотечког материјала, и Георг Јовановић, конзерватор.

Након саопштења о урађеним пословима у току 1991. године и упознавања са пословима који су започети у 1992. години, разматрани су окончани радови у манастирима Србије, а посебно у фрушкогорским манастирима. Испитиване су могућности заштите споменика српске културне баштине на подручју Хрватске, Босне и Херцеговине и Македоније у данашњим сложеним условима.

Установљен је дан Друштва конзерватора Србије, 9. фебруар, у знак сећања на Јована Стерију Поповића који је 9. фебруара 1844. године издао наредбу о забрани рушења остатака старих градова.

У свечаном делу Скупштине додељене су награде радницима који су својим значајним радовима дали допринос заштити споменика културе.

САСТАНАК ПРЕДСЕДНИШТВА ЗМБС

У Народној библиотеци Србије у Београду, 13. марта 1992. године, одржан је састанак Председништва Заједнице матичних библиотека Србије. На састанку је размотрен план активности Заједнице у 1992. години и нормативно регулисање њеног даљег рада. Одлучено је да се Министарству културе Републике Србије и средствима информисања упути писмо у коме се указује на све тежи социјални и економски положај библиотечке делатности.

ОБИМ И СТРУКТУРА БИБЛИОТЕЧКЕ ДЕЛАТНОСТИ У ВОЈВОДИНИ

Истраживање "Обим и структура библиотечке делатности у Србији" започето је 1989. године као заједнички пројекат Народне библиотеке Србије, Библиотеке Матице српске и Народне и универзитетске библиотеке Косова. Библиотека Матице српске обрадила је основне показатеље стања мреже библиотека у Војводини. Прикупљени су подаци о 726 библиотека на близу 6.000 страна упитника, што представља документациону основу за континуирано праћење рада и развоја библиотечке делатности у Покрајини. Резултати истраживања биће објављени у "Годишњаку Библиотеке Матице српске".

Када буде завршена компјутерска обрада података која се ради у Народној библиотеци Србије, биће могуће продубљеније анализе свих индикатора стања библиотечке мреже у Републици.

ДАН БИБЛИОТЕКЕ У ВРБАСУ

Народна библиотека "Данило Киш" у Врбасу свечано је обележила 22. фебруар, свој Дан и дан рођења великог писца чије име носи. Пригодна свечаност имала је ове године и један посебно значајан повод - у издању београдске "Просвете" појавила се књига "Песме и прпеви" Данила Киша. О Кишовом песничком и преводилачком делу говорили су Предраг Чудић и Радивоје Константиновић, приређивачи књиге и Александар Јерков, главни уредник "Просвете".

СТОПЕДЕСЕТГОДИШЊИЦА ИРИШКЕ ЧИТАОНИЦЕ

За Српску читаоницу у Иригу 1992. године протиче у знаку обележавања 150 година од оснивања. Стога је овогодишњи 14. фебруар, Дан читаонице, имао посебан значај. Пре почетка свечане седнице конституисани су Одбор за прославу - за председника је именован Миодраг Ђукић, министар за културу Србије - и Извршни одбор. На свечаној седници, којој су присуствовали многобројни културни, научни и јавни радници, о историјском путу Српске читаонице говорио је њен управник Ђорђе Утвић. Затим су своје стихове говорили песници едиције "Стражилово" која слави 20 година успешног рада. Јубилеј едиције обележен је пригодном изложбом њених издања коју је отворио мр Мирослав Радовић. Изложбу су доставили Радован Мићић и Жељко Вучковић, библиотекар Библиотеке Матице српске.

ОТВАРАЊЕ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ У ТЕМЕРИНУ

У Народној библиотеци у Темерину 10. јануара 1992. године одржана је пригодна свечаност поводом пресељења библиотеке у нове просторије. У новој згради обезбеђени су добри услови за смештај и коришћење књижног фонда и рад библиотекара. Издвојено је дечје одељење и опремљена читаоница за одрасле са двадесетак места.

СЕМИНАР У НАРОДНОЈ БИБЛИОТЕЦИ У БАЧКОЈ ПАЛАНЦИ

У Народној библиотеци "Вељко Петровић" у Бачкој Паланци 29. јануара 1992. године одржан је стручни семинар за библиотечке раднике из Бача, Б.Петровца и Б.Паланке. Жељко Вучковић, руководилац Одељења

за матичне послове Библиотеке Матице српске говорио је о статусу и функцијама народних библиотека. О карактеристикама и примени ISBD/M стандарда говорила је Ернестина Перковић, редактор из Одељења за обраду библиотечког материјала.

ПРУЖАЊЕ СТРУЧНЕ ПОМОЋИ

У оквиру својих законских овлашћења и обавеза, библиотекари Одељења за матичне послове Библиотеке Матице српске су, у току првог тромесечја 1992. године, пружали стручну помоћ библиотекама и институцијама.

Градској народној библиотеци у Зрењанину пружена је помоћ у вези са статусним и проблемима санације зграде, као и обезбеђивањем адекватних просторија и услова за рад. Народним библиотекама у Бачкој Паланци и Новом Бечеју дате су инструкције за рад на инвентарисању, каталогизацији и заштити библиотечког материјала.

Помоћ у вези аутоматизације библиотечке делатности пружена је народним библиотекама у Кикинди, Суботици, Сомбору и Сремској Митровици, као и Централној библиотеци Медицинског факултета и библиотеци Основне школе "Јован Поповић" у Новом Саду.

Адекватну помоћ у решавању проблема везаних за функционисање библиотека добили су Електровојводина, Историјски архив Војводине, UNIDO центар, Институт за ветеринарство, ИНДОК служба Извршног већа Војводине и Централна библиотека Правног факултета.

СРЕДСТВА ЗА ИЗГРАДЊУ НОВЕ ЗГРАДЕ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Извршно веће Војводине је из Покрајинског буџета, у јануару 1992. године, обезбедило још 30 милиона динара за изградњу нове зграде Библиотеке Матице српске. Састављен је и анекс уговора, а средства су у целини пренета извођачу радова РО "Неимар". Радови су у току.

ПОВЕЗИВАЊЕ НА МРЕЖУ СОМБОРСKE И СУБОТИЧКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Народна библиотека "Карло Бијелички" у Сомбору и Градска библиотека у Суботици набавиле су рачунарску систем MICROVAX 3100. Оба рачунара су прикључена на ЈУПАК, протокол X-25 и повезана у DECNET мрежу, а очекује се да на њима ускоро буде инсталирана програмска опрема за рад у систему узајамне каталогизације.

ПОКЛОН БАЈИ

Библиотека Матице српске поклонила је Педагошкој академији у Баји 200 кашираних принтер копија насловних страница књига штампаних или издатих у књижарама и штампаријама Новог Сада. Овај материјал са Изложбе "200 година новосадског издаваштва и штампарства" преузела је г-ђа Софија Кошничар, лектор за српскохрватски језик на Педагошкој академији у Баји.

БОРАВАК БИБЛИОТЕКАРА ИЗ НАРОДНЕ И УНИВЕРЗИТЕТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ БИХ У БИБЛИОТЕЦИ МАТИЦЕ СРПСКЕ

Почетком марта 1992. године у Рефералном центру Библиотеке Матице српске боравили су библиотекар Здравка Карајица и Мирјана Зеленковић из Рефералног центра за научне информације Народне и универзитетске библиотеке БиХ, ради обављања послова на пројекту "Цитираност радова доктора наука БиХ".

Током боравка користили су комплетну збирку Индекса научних цитата, коју поседује Библиотека Матице српске. Цитираност су пратили само на основу презимена, тј. цитираност оних радова где су доктори наука БиХ први аутори. Користили су компактне дискове Science Citation Index-a, и Social Science Citation Index-a, као и Arts and Humanities Citation Index у конвенционалном облику.

Њихов боравак нам је омогућио да се боље упознамо са радом Рефералног центра БиХ.

уредила: Ксенија Светличић

ИЗЛОЖБЕ

ОБЕЛЕЖЕН ДАН СВЕТОГ САВЕ

Катедра Матице српске организовала је, на дан Светог Саве, 27. јануара 1992. године, у Свечаној сали Матице српске Светосавску беседу Матице српске. О Светом Сави говорио је академик Бошко Петровић, председник Матице српске. Свечани скуп употпуњен је културно-уметничким програмом.

Обележавајући светосавске дане, Библиотека Матице српске поставила је, 16. јануара, изложбу о Светом Сави. Изложена су сва Житија Светог Саве и сва издана дела Св. Саве која се чувају у фондовима

Библиотеке Матице српске. Приређивачи изложбе били су мр Ксенија Минчић-Обрадовић и Александар Петровић, библиотекари из Археографског одељења Библиотеке Матице српске.

СТО ГОДИНА ОД РОЂЕЊА ИВЕ АНДРИЋА

На Дан Матице српске, 16. фебруара 1992. године, у Свечаној сали Матице српске, одржана је Свечана седница Матице српске. На свечаности је Борислав Михајловић Михиз казао беседу о Иви Андрићу "Профилом окренут прошлости, лицем свету". Уручена је, затим, тридесет девета Змајева награда, коју додељује Матица српска за поезију на српском језику, Милосаву Тешићу за збирку "Кључ од куће". Награду је уручио председник Матице српске академик Бошко Петровић. О делу Милосава Тешића говорио је Божидар Тимотијевић, а његове стихове говорили су драмски уметници Светлана Бојковић и Марко Николић. Поводом стоте године од рођења Иве Андрића и 166-годишњице оснивања Матице српске, Библиотека Матице српске приредила је изложбу о Иви Андрићу - "Иво Андрић и Матица српска". Представљен је избор књига Иве Андрића, фотографија и докумената из фонда Библиотеке Матице српске и Рукописног одељења Матице српске. Изложбу су поставиле библиотекари Славица Крстић и Јасна Карталовић.

ИЗЛОЖБА О РЕМБОУ

У Библиотеци Матице српске је, 16. марта 1992. године, постављена изложба посвећена стваралаштву француског песника Артура Рембоа (1854-1891) и ономе што је, у протеклих сто година, књижевна критика, код нас и у свету, кроз студије и есеје рекла о Рембоу и његовој поезији.

Рембо је својом песничком визијом био и остао једна од најконтроверзнијих појава и за модерну поезију кључно велики песник, или као што је Никола Бертолино истакао у Уводу своје књиге Феномен Рембо, Београд: Нолит, 1991, "... његово одустајање од поезије не престаје да се поставља као једна од највећих загонетки у историји модерне лирике, али и као питање које дубоко задире у суштину размишљања о отуђењу човека у савременој цивилизацији."

Обележавање песника као феномена Бертолино је пружио кроз анализу и интерпретацију Рембоове поезије што је уједно и тенденција ове изложбе.

Поставком изложбе Библиотека Матице српске се придружила многобројним културним институцијама у свету које су обележиле стогодишњицу песникове смрти. Изложбу је припремила Љубица Бошковић.

ИЗЛОЖБА У ЧАСТ ЈОВАНА ЦВИЈИЋА

Катедра Матице српске је, у сарадњи са Институтом за географију, организовала, 27. марта 1992. године, разговор на тему "Јован Цвијић о своме и нашем времену", поводом другог издања Сабраних дела Јована Цвијића. Разговор о Јовану Цвијићу одржан је у Малој сали Матице српске. Академик Бошко Петровић, председник Матице српске упутио је присутнима поздравну реч. О Јовану Цвијићу и његовом неопновљивом научном делу говорио је проф. др Милорад Васовић. У разговору су учествовали проф. др Петар Влаховић, академик Владимир Стојанчевић, проф. др Слободан Ђурчић, академик Чедомир Попов, проф. др Небојша Царић и други који су допринели да се овај скуп претвори у прави празник географске науке.

Библиотека Матице српске употпунила је овај скуп поставком пригодне изложбе Цвијићевих капиталних дела и дела која својом тематиком и данас привлаче пажњу.

Изложбу је припремила мр Ружица Симин-Долућа, руководилац Одељења за обраду библиотечког материјала.

ДАРОДАВЦИ БИБЛИОТЕКЕ МАТИЦЕ СРПСКЕ

(јануар-март 1992. године)

У првом тромесечју 1992. године увећан је фонд Библиотеке Матице српске поклонима дародаваца. Наводимо имена појединаца и институција, уз изразе искрене захвалности:

Брана, Петар - Нови Сад
Брзић, Бошко - Будисава
Брковић, Славица - Нови Сад
Веселиновић-Шулц, Магдалена - Нови Сад
Вукићевић, Момчило - Нови Сад
Вулетић, Витомир - Нови Сад
Вуловић, Милан - Нови Београд
Golea, Traian - Miami Beach
Давидовић, Милан - Београд
Димитријевић, Милан С. - Београд
Ђилас, Гордана - Нови Сад
Живаљевић, Горан - Нови Сад
Жолт, Лазар - Нови Сад
Игић, Рајко - Тузла
Јевтић, Атанасије епископ Вршачко-банатски
Кетиг, Томислав - Нови Сад
Ковачевић, Бојка - Стара Пазова
Ковачевић, Вера - Нови Сад
Ковачевић, Радивој - Сремски Карловци
Коларов, Марина и Радивој - Нови Сад

Лалић, Средоје - Нови Сад
Lubrano, J. & J. - Great Barington
Мандић, Андрија - New Berlin
Maran, Trintu - Viena
Медаковић, Дејан - Београд
Мирнић, Карло - Нови Сад
Михајловић, Илија - Зајечар
Петрошанец, Петар - Нови Београд
Попов, Душан - Нови Сад
Selic, H. - Turkey
Стојковић, Андрија Б.К. - Београд
Тодоровић, Мирољуб - Београд
Томин, Светлана - Нови Сад
Трифунски, Јован Ф. - Београд
Ћупурдија, Бранко - Београд
Uranoussis, Leandre - Atina
Флашар, Мирон - Београд
Царић, Небојша - Нови Сад

АМ-ПА програм, Мостар
Војноиздавачки и новински центар - Београд
World Almanac - New York
Географско друштво БиХ - Сарајево
ГИП "Култура" - Београд
Градска народна библиотека "Жарко Зрењанин" - Зрењанин
Институт информацијских знаности - Марибор
International Labour Office - Geneva
Информациони центар Уједињених нација - Београд
ИП Матице српске - Нови Сад
ЈУБИН - Београд
Карловачка гимназија - Сремски Карловци
Матица српска - Нови Сад
Народна библиотека Србије - Београд
Омладински културни центар - Панчево
Позоришни музеј Војводине - Нови Сад
Покрајински фонд за науку Војводине - Нови Сад
Routledge - London
Руске слово - Нови Сад
Побједа - Титоград
Светови - Нови Сад
Српска академија наука и уметности - Београд
Творачка радионица БАБ - Београд
UNESCO - Paris
Универзитет у Тузли - Тузла
FAO - Roma
ФТН - Институт за индустријску градњу - Нови Сад
Црногорска народна библиотека "Ђурђе Црнојевић" - Цетиње

КЊИГЕ У ШТАМПИ

јануар-март 1992.

У овом броју објављујемо списак нових књига које управо излазе или су изашле из штампе у Војводини у периоду јануар-март 1992. године. Овај списак излистан је из Базе података Библиотеке Матице српске: СРП, која се ствара приликом каталогизације нових књига.

1. АНТИЋ, Мирослав
Плави чуперак : избор песама / Мирослав Антић ; (приредио Владимир Миларић ; илустрације Слободан Кузманов). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. - 58 стр. : илустр. ; 21 cm
2. БАЛТИЋ, Владимир В.
Indukcija diferencijacije / Vladimir V. Baltić ; (crteži Aleksandar Krsmanović). - Sremska Kamenica : Institut za onkologiju, 1991. - 192 str., (2) str. s tablama u boji : ilustr. ; 24 cm
ISBN 86-82113-01-5
3.
БАШ најмање песме : антологија српског епиграма за децу / (приредио) Мирко С. Марковић. - Ириг ; Нови Сад : Српска читаоница и књижница, 1992. - 53 стр. ; 20 cm
ISBN 86-7175-041-8
4. БЕРИЋ, Берислав
Увод у теорије сексуалности и планирања породице / Берислав Берић. - Сремски Карловци : Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1992. - 226 стр. , (16) страна са фотографијама ; 20 cm
ISBN 86-7543-027-2
5. БИЛКИЋ, Слободан
Еским у пунгли / Слободан Билкић. - Нови Сад : Четврти талас, 1992. - 55 стр. ; 14 cm
6. БИРС, Емброуз Г.
Davalov rečnik / Embrouz G. Birs ; (izbor i napomene Veselin Marković i Srđan Vujica ; s engleskog preveo Srđan Vujica ; s engleskog stihove prepevao Veselin Marković). - Novi Sad : Svetovi, 1992. - 259 str. ; 18 cm
ISBN 86-7047-135-3
7. БРЛИЋ-Мажуранић, Ивана
Приче из давније / Ивана Брлић-Мажуранић ; (приредила Мирјана Карановић ; илустратор Сузана Кубинец). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1991. - 88 стр. : илустр. ; 20 cm
8.
ЊИРИЛСКЕ рукописне књиге Библиотеке Матице српске. Књ. III, Псалтир Гаврила Тројичанина из 1643. године / аутори Душица Грбић, Ксенија Минчић-Обрадовић, Катица Шкорић, Љупка Василев,

- Јасмина Грковић-Мејџор, Мирослава Гроздановић-Пајић ; редактор
Вера Јерковић. - Нови Сад : Библиотека Матице српске, 1992. -
137 стр. , (16) стр. с таблама : факс. ; 25 см
ISBN 86-80061-07-4
9. ЋУРЧИЋ, Душан
Будни гробови : песме / Душан Ћурчић. - Апатин : Народна библио-
лиотека, 1992. - 88 стр. ; 20 см
10. ДАНОЈЛИЋ, Милован
Сунце почело да се злати : избор из поезије за децу / Милован
Данојлић ; (изабрао и приредио Томислав Цветковић ; илустрације
Будимир Војновић). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992.
- 63 стр. : илустр. ; 20 см
ISBN 86-413-0273-5
11. ДЕФО, Данијел
Робинсон Крусо / Данијел Дефо ; (превео са енглеског Владета
Поповић ; приредио Стеван Мицић ; илустрације Мирко Стојнић).
- Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. - 243 стр. :
илустр. ; 20 см
ISBN 86-413-0288-3
12. ДРАГИЋЕВИЋ, Рајица
У несвести / Рајица Драгићевић. - Сремски Карловци : Карло-
вачка уметничка радионица, 1992. - 72 стр. ; 20 см
ISBN 86-7851-007-2
13. ЕКО, Умберто
Umetnost i lepo u estetici srednjeg veka / Umberto Eko ;
prevod sa italijanskog Tanja Majstorović i Snežana Brajović.
- Novi Sad : Svetovi, 1992. - 263 str. ; 17 cm
ISBN 86-7047-119-1
14. ЕРДЕЉАН, Александар
Кућа од сламе и прућа : хаику поезија / Александар Ердељан.
- Ириг : Српска читаоница и књижница, 1992. - 64 стр. ; 24 см
ISBN 86-7175-040-X
15.
ФИЗИКА : за VII разред основне школе / Драгиша Ивановић,
Милан Распоповић, Јездимир Томић, Живојин Ђулум, Буро Крмпотић,
Драгомир Крпић, Момчило Пећић, Бојана Никић ; (цртежи Владимир
Поповић). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника ; Београд :
Завод за уџбенике и наставна средства, 1991. - 101 стр. :
илустр. ; 24 см
ISBN 86-17-01957-3
16. ГИЈО, Рене
Бела грива / Рене Гијо ; (превела с француског Гордана Вел-
мар-Јанковић ; приредио Стеван Мицић ; илустрације Мирко Стој-
нић). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. - 83 стр. :
илустр. ; 20 см
ISBN 86-413-0268-9

17. **ЈЕНСЕН, Вилхелм**
Градива / Вилхелм Јенсен, Сигмунд Фројд ; превели с немачког Миодраг Радовић, Војин Матић. - Сремски Карловци ; Нови Сад : Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1992. - 205 стр. ; 18 cm
ISBN 86-7543-025-6
18. **ЈОВАНОВИЋ, Срећко**
Karate 1 : teorijska polazišta / Srećko Jovanović ; (crteži Milan Jovanović ; ilustracije Vojislav Tanasijević). - Novi Sad : Sport's World, 1992. - 143 str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 86-82073-01-3
19. **ЈОВАНОВИЋ-Змај, Јован**
Ала је леп овај свет : избор из поезије за децу / Јован Јовановић Змај ; (приредио Владимир Миларић ; илустрације у књижном блоку Радуге Бошковић). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. - 37 стр. : илустр. ; 20 cm
ISBN 86-413-0238-7
20. **КАРБОНИЈЕ, Жан**
Pravna sociologija / Žan Karbonije ; prevela s francuskog Mileva Filipović ; redaktor prevoda Mira Žiberna. - Sremski Karlovci ; Novi Sad : Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, 1992. - 352 str. ; 20 cm
ISBN 86-7543-026-4
21. **КЕРОЛ, Луис**
Алиса у земљи чуда / Луис Керол ; (превод са енглеског Јасминка Рибар ; приредио Михајло Фејса ; илустратор Дагмар Беркова). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1989. - 120 стр. : илустр. ; 20 cm
ISBN 86-413-0263-0
22.
KINESKA fantastika : izabrane priče i basne / preveo i priredio Dejan M. Marković. - Novi Sad : Svetovi, 1992. - 118 str. ; 18 cm
ISBN 86-7047-140-X
23. **КЛАЈН, Иван**
Речник нових речи / Иван Клајн. - Нови Сад : Матица српска, 1992. - 378 стр. ; 20 cm
ISBN 86-363-0231-5
24. **КОМАЗЕЦ, Слободан**
Međunarodne finansije : sistemi plaćanja / Slobodan Komazec, Žarko Ristić, Sava Lakić. - Novi Sad : Viša ekonomsko-komercijalna škola, 1992. - 392 str. ; 23 cm
25. **КРКЉУШ, Љубомирка**
Istorija političkih i pravnih institucija Vojvodine / Ljubomirka Krkljuš. - Novi Sad : Pravni fakultet, 1992. - 112 str. ; 25 cm
ISBN 86-80769-10-X

26. КУКУРОВ, Јосиф
Управни послови у области личног статуса грађана / Јосиф Куку-
ров. - Нови Сад : ЦЕМИК, 1992. - 344 стр. ; 24 cm
ISBN 86-82079-01-1
27.
Образовање и инвентивно-иновативна креативност : корелативни
односи између образовања и иновација на техничко-технолошком
подручју / Milan Lipovac. - Novi Sad : Bistričak, 1992. - 159
str. : ilustr. ; 21 cm
28. МАКСИМОВИЋ, Десанка
Тако је причала мени моја бака : избор из бајки / Десанка
Максимовић ; (приредио Павле Ивић ; насловна страна и илустрације
Ђерђ Борш). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. -
51 стр. : илустр. у боји ; 20 cm
ISBN 86-413-0243-3
29. МАНОЈЛОВИЋ, Александар
Психологија детињства и младих / Aleksandar Manojlović, Zoran
Arsić. - Novi Sad : Misao, 1992. - 199 str. ; 24 cm
ISBN 86-7253-003-9
30. МИКОВ, Момир
Приручник из фармакологије, токсикологије и клиничке фармако-
логије : специјални део / Momir Mikov, Jovan Popović, Ana Sabo.
- Beograd : Nova prosveta, 1992. - 163 str. : graf. prikazi ;
23 cm
ISBN 86-7553-005-6
31. МИЛИЋ, Светозар
Збирка задатака из математике : за 7. разред основне школа /
Светозар Милић, Марко Игњатовић, Бранко Јевремовић ; (цртеже из-
радио Благоје Константиновић). - Нови Сад : Завод за издавање
уџбеника ; Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 1992.
- 130 стр. : илустр. ; 24 cm
ISBN 86-17-01956-5
32. НУШИЋ, Бранислав
Сумњиво лице : комедија у два чина / Бранислав Нушић ; (при-
редила Нада Милинков ; илустратор Маја Мишевић). - Нови Сад :
Завод за издавање уџбеника, 1992. - 87 стр. ; 20 cm
33. ОЉАЧА, Милка
Самообразовање одраслих : теоријско-методичке основе / Milka
Oljača. - Novi Sad : Institut za pedagogiju, 1992. - 200 str. ;
24 cm
34. ПАВЛОВИЋ, Миодраг
Есеј о човеку / Миодраг Павловић. - Вршац : Књижевна општина,
1992. - 100 стр. ; 20 cm

35. ПЕЈИН, Јован
Мађарски ревизионизам и хрватски сепаратизам / Јован Пејин.
- Кикинда : Комуна, 1992. - 51 стр. : илустр. ; 18 cm
36. ПЕТРОВ, Живана
Перјају пахуљице : песме / Живана Петров ; (илустратор Момир
Несторовић). - Нови Сад : Дидакта, 1992. - 54 стр. : илустр. ;
20 cm
ISBN 86-82059-02-9
37. ПЕТРОВИЋ, Миодраг
Зима, брајко / Миодраг Петровић. - Нови Сад : Четврти талас ;
Сремски Карловци : Кровови, 1992. - 56 стр. ; 20 cm
ISBN 86-7851-008-0
38. ПЕТРОВИЋ, Мирко
Свирач у дворишту : приповетке о деци / Мирко Петровић ; (при-
редио Миодраг Милановић ; илустрације Иштван Балинт). - Нови Сад :
Завод за издавање уџбеника, 1992. - 131 стр. : илустр. ; 20 cm
ISBN 86-413-0189-5
39. ПИНЧОН, Томас
Objava broja 49 / prevod sa engleskog i pogovor David Alba-
hari. - Novi Sad : Svetovi, 1992. - 176 str. ; 20 cm
ISBN 86-7047-130-2
40. ПЛАВША, Душан
U muzičkim vrtovima / Dušan Plavša. - Novi Sad : Akademija
umetnosti, 1992. - 193 str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 86-7553-010-2
41. ПОДГОРЕЦ, Видое
Бело Циганче / Видое Подгорец ; (превела са македонског Цвета
Котевска ; приредили Вук Алексић, Миодраг Вујисић ; илустрације
Миљинко Буиша). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992.
- 118 стр. : илустр. ; 20 cm
ISBN 86-413-0293-X
42. ПОПОВИЋ, Јован
Priručnik iz farmakologije, toksikologije i kliničke farmako-
logije : opšti deo / Jovan Popović, Ana Sabo, Momir Mikov. - Novi
Sad : Nova prosveta, 1992. - 144 str. : graf. prikazi ; 24 cm
ISBN 86-7553-004-8
43. ПРЕЖИХОВ, Воранц
Бурђевак / Прежихов Воранц ; (приредио Стеван Мицић ; насловна
страна и илустрације Петар Кубичела). - Нови Сад : Завод за из-
давање уџбеника, 1992. - 74 стр. : илустр. ; 20 cm
ISBN 86-413-0298-0
44.
PROKTOLOŠKA hirurgija / urednik Boris Zagoričnik ; (ilustra-
cije Albina Kasaš). - Novi Sad : Medicinski fakultet, 1992. -
105 str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 86-7197-074-4

45. ПУШАРА, Костадин
Bankarstvo : teorija, organizacija i poslovanje / Kostadin Pušara, Žarko Ristić. - Novi Sad : Viša ekonomsko-komercijalna škola, 1991. - 286 str. ; 24 cm
46. РАДОСАВ, Радивој
Fudbal : tehnika, metodika, vežbe, testovi / Radivoj Radosav ; (crteži Ružica Babec, Jovan Bajić, Aranka Binder ; fotografije Borivoj Miroslavljević, Stevan Lazukić, Borislav Vojnović, Milan Pejčić, Pavle Đisalov, Jovan Vajdl, Georges Raillart, J.P.Tassier, Miladin Bandin). Novi Sad : Sport's World, 1992. - 159 str. : ilustr. ; 20 cm
ISBN 86-82073-02-1
47. РАДОВИЋ, Душан
Позив на путовање : избор из поезије и прозе за децу / Душан Радовић ; (приредио Стеван Мисић). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. - 69 стр. : илустр. ; 21 cm
ISBN 86-413-0283-2
48. РАИЧ, Александар
Fizička kultura i društveno-ekonomski sistem / Aleksandar Raič. - Novi Sad : Fakultet fizičke kulture, 1992. - 110 str. : tabele, sheme ; 22 cm
49.
SEDAМ putovanja u mikrosvet / (urednik i prevodilac Milan Nikolić). - Beograd : Fond ing. Petra i Sonje Subotić, 1992. - 114 str. : ilustr. ; 21 cm
ISBN 86-82129-01-9
50. СЕКЕЉ, Беата
Заплењена планета / Беата Секељ = Az elkobzott bolygó / Székely Beáta ; превод са мађарског Јудита Шалго. - Сомбор : Народна библиотека "Карло Вијелички", 1991. - 44 стр. ; 20 cm
ISBN 86-81749-03-X
51. СОТИРОВИЋ, Велимир
Математика : за трећи разред основне школе / Велимир Сотировић, Душан Липовац, Мило Латковић ; (илустратор Пал Лепхафт ; корице израдио Александар Хеџл ; цртежи Вероника Поповић). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника ; Београд : Завод за уџбенике и наставна средства, 1992. - 159 стр. : илустр. ; 29 cm
52.
СРПСКО-СЛОВАЧКЕ књижевне и културне везе / (главни уредник Живан Милисавац ; текстове са српског на словачки превели Зора и Јан Сирацки, текстове са словачког на српски превела Милица Лавевих). - Нови Сад : Матица српска ; Мартин : Матица словачка, 1991. - 246 стр. : илустр. ; 24 cm

53. СТОЈАНОВИЋ, Зоран
Politika suzbijanja kriminaliteta / Zoran Stojanović. - Novi Sad : Pravni fakultet, 1991. - 134 str. ; 24 cm
ISBN 86-80769-11-8
54. ТВЕН, Марк
Том Сојер / Марк Твен ; (превео Станислав Винавер ; приредио Радомир Бабин ; илустрације Михал Кираљ). - Нови Сад : Завод за издавање уџбеника, 1992. - 227 стр. : илустр. ; 20 cm
ISBN 86-413-0151-2
55. ВУЈНОВИЋ Прчић, Гордана
Zgrada subotičkog pozorišta / Gordana Vujnović Prčić, Viktorija Aladžić. - Subotica : Međupštinski zavod za zaštitu spomenika kulture : Subotičke novine, 1992. - 78 str. : planovi ; 23 cm
56.
ZDRAVSTVENI radnik u vanrednim i ratnim prilikama / (urednik Aleksandar Nepokojčicki ; ilustracije Dragan Ilić, Srđan Soldatović). - Novi Sad : Centar za preventivni rad i edukativnu delatnost u zdravstvu, 1992. - 212 str. : ilustr. ; 22 cm
57.
ЗЛАТНА жица преко белог света : говорне народне умотворине / (приредила Марија Клеут ; илустрације Јасна Бадњаревић). - Нови Сад : Светови, 1992. - 131 стр. : илустр. ; 20 cm
ISBN 86-7047-145-0

23. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

24. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

25. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

26. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

27. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

28. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

29. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

30. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

31. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

32. *Chromolaena odorata* L. (Lamiaceae)
Linn. Sp. Pl. 1007 (1753)
Linn. Bot. Beechch. 477 (1753)

С А Д Р Ж А Ј

стрaнa

Избор текстова са 57. Генералне конференције IFLA-е.....	1
Израда међународних стандарда.....	1
Отворени форум одељења фондова и услуга.....	7
Извештај о раду Секције за каталогизацију 1990/91.....	9
Извештај Секције за класификацију и индексирање.....	12
Искуства у коришћењу совјетских база података у Скандинавији..	14
Коришћење нових информaционих технологија при INIST/CNRS.....	18
Неке могућности рачунара у Библиотеци Матице српске.....	19
Од Горажда до Иркшине цркве - заједничко издање.....	22
Скупштина Друштва књижевника Војводине.....	23
О положају библиотека у Срему.....	23
Међународна берза културе источних земаља Европе.....	24
Из Сомборске библиотеке.....	26
К Р А Т К Е В Е С Т И.....	27
И З Л О Ж Б Е.....	33
Дародавци Библиотеке Матице српске.....	35
КЊИГЕ У ШТАМПИ.....	37

С О Д Е Р Ж А Н И Е

страницы

1	Набор чертежей на ДТ. Испытание конструктора ДТ
1	Курсовое проектирование станка
1	Стандарты ГОСТ, стандарты системы и чертежи
2	Известия о ДТ. Чертежи на конструктора ДТ
12	Чертежи ДТ. Чертежи на станок и чертежи
14	Чертежи и расчеты, чертежи на станок и чертежи
16	Чертежи всех необходимых конструктора ДТ
18	Важные моменты работы в конструкторском бюро
22	Об опыте работы конструктора - проектировщика
23	О работе конструктора в ДТ
24	Необходимость работы конструктора на станке
26	На конструкторском бюро
27	К Л А С С И Ф И К А Ц И Я
33	В Е Д О М О С Т Ъ
35	Работа конструктора на станке
37	Классификация